

EĞİTİM, BİLİM VE TEKNOLOĞİ BAKANLIĞI

Yaygın Eğitim İlköğretim Dördüncü Sınıfa Yönelik

ÖĞRETİM PLANI VE PROGRAMI

Priştine, nisan 2007

Redaktör:

Ramush Lekaj
Nazan Safçi

Lektör:

Nazan Safçi

UNMIK

INSTITUCIONET E PËRKOHSHME VETËQEVERISËSE
PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF-GOVERNMENT
PRIVREMENE INSTITUCIJE SAMOUPRAVLJANJA
GEÇIÇI ÖZYÖNETİ MKURUMLARI

QEVERIA E KOSOVËS KOSOVA	GOVERNMENT OF KOSOVO KOSOVA HÛKÛMETİ	VLADA	
MINISTRIA E ARSIMIT, SHKENCËS DHE TEKNOLOGJISË	MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE & TECHNOLOGY	MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU I TEHNOLOGIJU	EĞİTİM, BİLİM VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Kabineti i Ministririt	Offise of the Minister	Kancelarija Ministra	Bakanlık Ofisi

GENELGE

Yaygın eğitim dördüncü sınıfı fğretim programını n uygulanması

SAYI: MASHT 18/2005

Tarih: 26.05.2006

Kosova Geçici Özyönetim Kurumları Yürütme Birimi ile ilgili 2001/19 sayılı UNMIK Kararı 1.3 maddesi (d) bendi ve Kosova Geçici Özyönetim Kurumları Yürütme Birimi ile ilgili 2001/19 sayılı UNMIK Kararı VI. Eki (iii) fıkrası, İlk ve Ortaöğretim Kanunu 4, 42 maddeleri, Yetişkinlerin Eğitim ve Yetiştirilmesi Kanunu 1. maddesi gereğince Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı işbu genelgeyi yayımlar.

Madde 1

Amaç

Bu genelgenin amacı eğitim sisteminin yeniden yapılanması sonucu olarak hazırlanan yaygın eğitim dördüncü sınıfı fğretim programını n uygulanmasıdır.

Madde 2

Öğretim Plan ve Programı

2.1. Yaygın eğitim dördüncü sınıfı için yönelik ders programı , bu genelgenin ekinde sunulmuştur.

Madde 3

Uygulama

- 3.1. Yaygın eğitim dördüncü sınıfı için yönelik ders programı 2004/2005 öğretim yılı nda uygulamaya girer.
- 3.2. Yaygın eğitim dördüncü sınıfı için yönelik ders programını n uygulamaya girmesiyle, tüm diğer ders programları uygulamadan kaldırılır.

Madde 4

- 4.1. Bu genelge Bakanın imzasıyla yürürlüğe girer.

Agim Veliu, Bakan

İÇİNDEKİLER

Genelge, **3**

I. Giriş, **7**

II. Hedefler, **8**

III. Öğretim yöntem ve teknikleri, **8**

IV. Değerlendirme, **10**

V. Öğretim araç ve gereçleri, **13**

VI. Ders planı , **13**

TÜRKÇE, **17**

İNGİLİZCE, **27**

MATEMATİK, **51**

İNSAN VE DOĞA, **63**

YURTTAŐLIKEĐİ Tİ Mİ , **79**

MÜZİ KEĞİ Tİ Mİ , **89**

RESİ MEĞİ Tİ Mİ , **97**

EL İ Çİ , **109**

BEDEN EĞİ Tİ Mİ VE SPOR, **117**

I. GİRİŞ

Eğitim, Kosova'nın toplumsal, siyasi ve ekonomik gelişmesinin etki alanını temsil eder.

Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (EBTB) savaşın bitiminden sonra başlayan, en gelişmiş uluslar arası standartlar düzeyinde bir okulun yaratılması fikrini, bütün çalışma sahalarında çok yönlü ve pratik adımlar atarak gerçekleştiriyor.

Kosova toplumunun kalkınması ve gelişmesi için tarihi öneme haiz bu yapılanmada EBTB bakış açısını, kendi geleceği ve ülkesi hakkında somut görüşe sahip bireyleri yetiştirecek şekilde, değiştirmeyi amaç edinmiştir.

Bu gelişme Kosova insanını ve toplumunu, gelişmiş Avrupa ve dünya ülkelerinin siyasi etkinlik, ekonomik, entelektüel, bilimsel ve teknolojik ve de sosyal-kültürel gelişmelerde yer almasını ön koşullarını sağlamaktadır.

Bu ders programının geliştirilmesi şekli, metodolojik yaklaşım, ders yönetimi ve kapsamı, ders araçları, yöntemler, değerlendirme teknik ve araçları açısından gelişmiş bir bilimsel süreci temellerine dayanmaktadır.

Program geliştirme grubu, eğitimdeki yeni gelişmeleri takip edip uluslar arası uzmanlarla sürekli temas halindeydiler. EBTB'nin uzun vadeli stratejisi olan program geliştirme sürecine UNICEF ve bazı ülke kuruluş ve hükümetlerinin önemli katkıları olmuştur.

Ders programı geliştirilirken öğrencilerin öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirmek, okul hayatına katılımlarını doğru bir şekilde sağlamak için yönlendirme ve günlük alışkanlıklarını geliştirmelerine özellikle dikkat edilmiştir. Onuncu sınıf ve ortaöğretim ile yükseköğretim süresince öğrenciler akademik bilgiler, bilimsel veriler ve farklı kültürel alanlarla karşı karşıya kalacaklardır.

Öğretmenlerimize adanmış olan bu programın hayata geçirilmesi, kendilerinin görevlerine verdikleri önem derecesinde gerçekleşecektir. Ders programının uygulanmasını kolaylaştırmak için Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, ek talimatlarını verileceği, alan uzmanları tarafından yönetilen hizmet içi eğitim kursları düzenleyecektir.

II. UZAK HEDEFLER

Dördüncü sınıf ders programının hedefleri:

- Öğrencilerin ruhsal değerlerinin gelişmesine devam edebilme, bilgileri pekiştirebilme, geleceklerini inşa edecek ilgi ve becerilerini geliştirip yönlendirebilme.
- Grupta davranma kurallarına uyup öğrencileri aile içi ve çevresinde bağımsız girişim ve eylem üstlenmelerini yüreklendirebilme.
- Herhangi bir nedenle öğrenimini yarıda kesmiş yurttaşlar da dahil olmak üzere, Kosova'nın tüm yurttaşlarını eğitebilme.

Müfredat geliştirme grupları içeriğe uygun olan, yukarıda belirtilen hedeflerden ikinci sınıf sonunda geliştirilecek davranışları temin etmek için genel ve özel amaçları seçmişlerdir.

III. ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

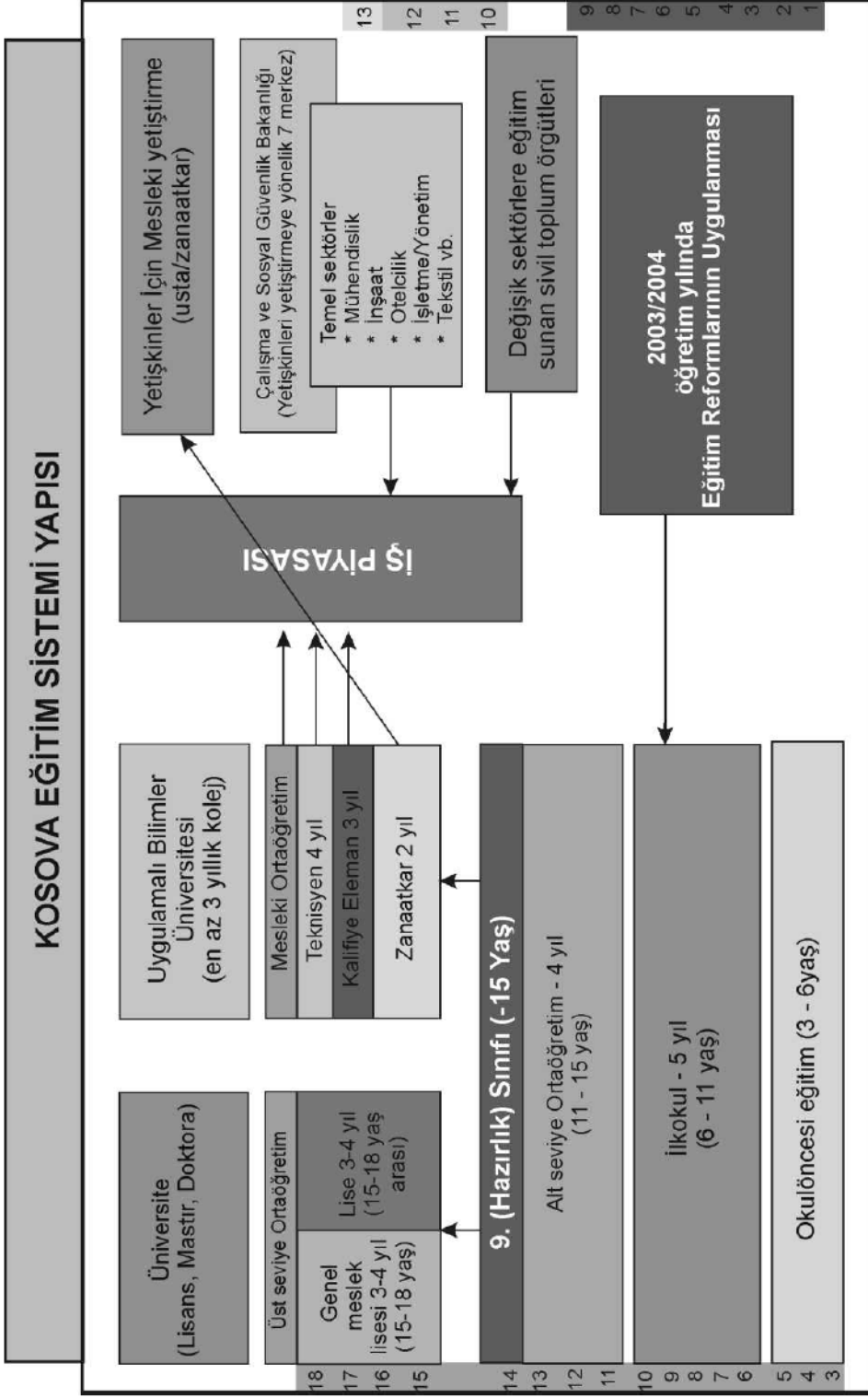
Öğretim yöntemi seçiminde öğretmen kendi yetkisini kullanır. Seçim, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda ders kapsamı özellikleri, öğretim esasları, öğrencilerin seviyesi vb. hususlar göz önünde bulundurularak yapılır.

Dersin daha hareketli olması, tekdüzeliğin kırılması ve öğrencilerin katılımlarının sağlanması için yöntem ve tekniklerin uygun bir şekilde harmanlanması gerekir.

Öğretim yöntem ve teknik türleri öğrenmenin kendisi kadar farklılık arz eder. Öğretim sürecinde en yüksek başarı derecesini yakalayabilmek için öğretmen, birkaç yöntem ve teknikten kombinasyonlar yapabilir.

Daha nitelikli bir öğrenimin temini için uygulanacak muhtemel yöntem ve tekniklerin başlıcaları şöyle sıralanabilir:

- Anlatma yöntemi
- Sözlü ifade
- Yazılı ifade
- Problem çözme
- Tartışma

- Grupta çalı Ő ma
- Gösterme ve yorumlama
- EleŐtirel dū Ő inme
- Beyin fı rtı nası
- Ara Ő tı rma yöntemleri

Çok sayı da bilgiyi kapsayan konular için etkile Ő imli teorik ve uygulamalı yöntemler de uygulanabilir.

Belli konular için do ğ ada öğrenme, teknik gezi, kurum ve kuruluş ları ziyaret vb. yöntemler baş arı yla uygulanabilir.

Arzu edilen sonuçları n elde edilmesi için yukarı da sözü edilen yöntemlerin uygulanması , uygun öğretim araç ve gereçleri eş li ğ inde yapılmalı dır.

IV. DE Ğ ERLENDİ RME

De ğ erlendirme, öğrencilere kazandı rı lmaya çalı Ő ılan davranı Ő lar hakkı nda bilgileri algı lama, sistematik derleme, inceleme ve yorumlama sürecidir. De ğ erlendirme, ders programı nda belirlenen davranı Ő ları n kazanı ma derecesi esası na dayanır.

Bu süreç a Ő a ğ ı da belirtilen bazı temel ilkelere dayanır:

- De ğ erlendirme sürecinde hedef ve öncülüklerin tespiti;
- Ölçülmek istenen amaca uygun araçları n uygulanması ;
- Sürekli ölçme ve de ğ erlendirme aracılı ğ ı yla öğrencinin baş arı derecesi hakkı nda nitelikli verilerin sağ lanması ;
- Ders programı nı kapsayacak Ő ekilde ölçme ve de ğ erlendirmenin dengelenmesi;
- Öğrencinin baş arı derecesi verilerinin do ğ ru ve kalı cı olması ;
- Öğrencilerin baş arı ları arası ndaki farkları belirleyecek do ğ ru tekniklerin uygulanması .

IV.1. Değerlendirme Araçları

Okul yönetimi ve ğretmen yeterli lme ve değerlendirme aracı seçip uygulamalıdır. Bu araçlar Şöyle sıralanabilir:

- Algılama
- Soru sorma
- Uygulama veya deney raporu
- Sözlü ifade
- Yazılı ifade
- Belirtke tablosu
- Ölçüt ve amaçlara dayalı testler
- Soru sorarak oluŐturulan başarı testleri
  - oktan seçmeli
  - kısa açık cevaplı
  - uzun açık cevaplı testler

ve öğretmenin uygun grdđđ diğer araçlar olabilir.

IV.2. Başarı Derecesi

Okul yılı sonunda her ğrenci aşağıdaki başarı derecesi ile değerlendirilir:

- Pek iyi (başarı derecesi çok yüksek)
- İyi (başarı derecesi yüksek)
- Orta (başarı derecesi orta)
- Yeter (başarı derecesi sınırlı)
- Zayıf (başarı derecesi zayıf)

Başarı derecesi, genel amaçlarda belirlenen öğrencilerin kazanacakları davranıŐlar esasına dayanır.

Genel amaçlar	Çok yüksek başarı % 90	Yüksek başarı % 80	Orta başarı % 60	Sınırlı başarı % 40	Yetersiz başarı
<i>Ders bilgisi</i>	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada çok yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yüksek başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada orta başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada sınırlı başarı .	Ders bilgilerini basit durumlarda bilme ve uygulamada yetersiz.
<i>Bilimsel süreçleri anlama</i>	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplam p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada çok yüksek anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplam p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yüksek anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplam p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada orta anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplam p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada sınırlı anlama ve uygulama yeteneği	Kanıtları , ilkeleri, sebep sonuç ilişkilerini bilme; bilgilerin toplam p yönetilmesi ve basit yargı lara varmada yetersiz anlama ve uygulama yeteneği
<i>Eleştirel düşünme</i>	Doğru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda eleştirel düşünce geliştirmede çok yüksek başarı .	Doğru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda eleştirel düşünce geliştirmede yüksek başarı .	Doğru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda eleştirel düşünce geliştirmede orta başarı .	Doğru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda eleştirel düşünce geliştirmede sınırlı başarı .	Doğru bilgiye sahip olma, uygulanabilir ilke ve deneyler yardımıyla problemlerin çözümü gibi karmaşık durumlarda eleştirel düşünce geliştirmede yetersiz başarı .
<i>Manevra becerisi</i>	Manevra becerisi yüksek			Manevra becerisi düşük	

V. ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

Bu programın etkin öğretim ve öğrenimi için öğretmenler ve öğrenciler farklı bilgi kaynaklarına başvurmalıdırlar. Şimdiye kadar temel bilgi kaynağı olarak ders kitapları kullanıldı. Belli bir ders kitabı olmaması halinde öğretmen ve öğrenciler, kazanılan bilgi ve deneyimin daha sağlıklı bilimsel temellere dayandırılması için, alt ve üst sınıflardan aynı ders için yazılmış kitaplar ve diğer öğretim araçları nda yararlanabilirler.

Ders kitapları nın yanı sıra aşağı da belirtilen bilgi kaynakları nın da kullanımı faydalı olacaktır:

- el kitabı , atlas, broşür;
- resim, poster, afiş, şema, diyagram, harita, tabela;
- model, şekil, maket;
- slayt, saydam (asetat), video kayıtları ;
- bilgisayar yazılımları , Internet, CD vb.

Öğrenilmek istenen bilginin türüne göre öğretmen sözel, görsel, işitsel ve görsel-işitsel bilgi kaynakları ndan herhangi birinin önemini vurgulayarak okuldan temin edebilir.

Bilgi seçimi hakkı öğrenciye de tanımlıdır.

VI. DERS PLANI

No	Dersin Adı	Ders sayısı	
		4. sınıf	%
1.	Türkçe	108	
2.	İngilizce	36	
3.	Matematik	90	
4.	İnsan ve Doğa	36	
5.	Yurttaşlık Eğitimi	36	

6.	Müzik eğitimi	18	
7.	Resim-iş eğitimi ¹	18	
8.	Elişi	18	
9.	Beden ve spor eğitimi *	(36)	
	Toplam:	342 + (36)	

---

¹ Öğretmenler, Müzik Eğitimi ve Resim Eğitimi derslerini dönüşümlü olarak haftada kaç saat ve hangi sınıfta okutacaklarına karar verirler.

* Bu dersin yapılmasını, öğrencilerin istekleri dikkate alınarak, okul yönetimi karar verir.

D LLER VE LET M

- TÜR KÇE
- NG L ZCE

TÜRKÇE

Haftalık ders sayısı 5, yıllık toplam 90 ders saati

GİRİŞ

Dördüncü sınıfta Türkçe Dersi Plan ve Programı'nın yapısal olarak uzak hedefler, genel hedefler, kategori ve alt kategoriler, özel hedefler, kazanımlar, öğretim yöntemleri ile ölçme ve değerlendirmeden oluşmaktadır.

Bu plan ve program, dinleme, konuşma, okuma ve yazma dört kategori üzerine yapılandırılmıştır. Her kategoriye ilişkin özel hedefler ve kazanımlar belirlenmiştir. Kazanımlar, öğretim yılı ve eğitim süreci sonunda öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve tutumları kapsamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme alanlarındaki gelişmeleri, kazanımların edinilmesine bağlıdır. Kazanımlar bu programda öğrencilerin yaş, zihinsel, bedensel ve toplumsal gelişim düzeylerine; kategorinin özelliğine göre bu sınıfta biraz daha artırılıp çeşitlendirilmiştir.

Öğretmen, Türkçe dersini öğrenciye yalnızca dil becerilerini kazandıran bir ders olarak ele almamalıdır. Öğrenci bu derste kazandığı ve geliştirdiği becerilerini diğer derslerde de kullanma gereksinimi duymaktadır. Bu nedenle, Türkçe dersi dördüncü sınıfta öğrenilen diğer ders ve disiplinlerle ilişkilendirilmelidir.

Türkçe öğretimi yıllık ders saatinin dağılımı öğrenme alanlarına göre yapılmıştır.

UZAK HEDEFLER

- Sözlü ve yazılı iletişim becerilerini geliştirebilme;
- Türkçe'nin kurallarını sezip, anadilini bilinçli bir şekilde özenle kullanabilme;

- Dinleme ve okumanın bilgi edinme, öğrenme yollarından biri olduğunu kavrayarak okumaya istekli olabilme;
- Yaş grubuna uygun çağdaş iletişim araçlarından yararlanabilme
- Yaşam boyu öğrenmenin önemini kavrayıp bu eyleme gerçekleştirebilme

KATEGORİLER	ALTKATEGORİLER	ORANI
1. Dinleme	1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	% 11,26
2. Okuma	2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma 2.4 Kelime Servetini Geliştirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler 2.6 Görsel Okuma	% 38,29
3. Konuşma	3.1 Konuşma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatım 3.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	% 15,77
4. Yazma	4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazılı Anlatım 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	% 29,28

Açıklama: Yukarıdaki tabloda verilen kategorilere göre ders dağılımından % 5,41 kısmını özel günlerin önem ve anlamına yönelik etkinlikler, ders dışı etkinlikler; seviyeye uygun okuma (lektür) kitapları seçimi ve okunan kitapların tahlil değerlendirmesi gibi etkinliklerde kullanılabılır.

Evde okunacak kitapların seçimi, öğrencilerin hayal dünyasını geliştirecek, şiddet ve nefret unsurları içermeyen, hak ve fırsat eşitliğini yüreklendirecek, Kosova'nın çok etnili ve çok kültürlü yapısına hitap

edecek nitelikte olmalıdır. Okutulacak kitaplar, bu yaş grubuna uygun tüm edebi türlerden Türkiye ve Kosova Türk Edebiyatı örnekleri ile Türkçeye tercüme edilmiş dünya ve Kosova edebiyatları örneklerini kapsamalıdır. Dördüncü sınıf süresince evde okunacak kitapların sayısı sekizden aşağı olmamalıdır.

Dil bilgisi konuları dilden ayrı bir birim olarak düşünmemelidir. İlköğretim öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak, onlara dil bilgisi kurallarını aktarmak yerine, bu kuralları onlara sezdirerek uygulayabilmeleri için gerekli beceriler kazandırılmalıdır.

GENEL HEDEFLER

1. Öğrencilere, görüp izlediklerini, dinlediklerini, okuduklarını tam ve doğru olarak anlama ve anlatma becerisini geliştirebilme
2. Güzel bir sözlü ve yazılı iletişim becerisi ile iletiler alabilme ve iletebilme
3. Sözlü ve yazılı Türk ve dünya kültür ürünleri yoluyla, Türk kültürünü tanıyabilme
4. Kişisel ve kültürel benlik duygusunu; ulusal duygu ve coşkusunu geliştirip güçlendirme;
5. Farklı etkinliklerle, yeni sözcük ve anlatımlarla öğrencilerin sözcük varlığını zenginleştirme;

Kategori: Dinleme		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
1.1 Dinleme Kuralları 1.2 Anlama 1.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	<ul style="list-style-type: none"> - Dinleme için hazırlık yapabilme. - Kendisine konuşmanın konuşmasını dinleyebilme. - Öğretmenin veya arkadaşının okumasını dinleyip kitaptan izleyebilme. - Bilgi, düşünce, haber, ileti (mesaj) almak için dinleyebilme; - Bir olayı anlatandan ya da okuyandan dinleyebilme. - Dinlediklerinde neden-sonuç ilişkisi kurabilme; - Dinlediklerinde 5N+1K (Ne, Nerede, Ne zaman, Nasıl, Kim) sorularına yanıt arayabilme; 	<ul style="list-style-type: none"> - Dinlemeye hazırlık yapar. - Konuşulan konu üzerine dikkatini toplar. - Konuşmacıların sözlerini kesmeden sonuna kadar dinler. - Dinlediklerini çizim ya da resimle ifade eder. - Öğretmenin ya da bir arkadaşının okumasını dinleyip sonuna kadar kitaptan izler. - Bilgi, düşünce haber almak için dinler. - Günün haberini radyo ve televizyondan dinler. - Dinlediği olayın neden - sonuç ilişkilerini belirler. - Dinlediği olayın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Dinlediklerini bütünlüyle anlamaya çalışır. - Dinlediği konu ile ilgili sorular sorar. - Masal, öykü, fable, şiir vb. dinler. - Küme (grup) konuşmalarını ve tartışmalarını dinler.

Kategori: Okuma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
2.1 Okuma Kuralları 2.2 Anlama 2.3 Anlam Kurma 2.4 Kelime Servetini Geliştirme 2.5 Tür, Teknik ve Yöntemler Görsel Okuma	<ul style="list-style-type: none"> - Sözcükleri ve sesleri doğru söyleyebilme; - Okuma sırası nda noktalama işaretlerini (noktayı , virgüli, soru ve ünlem işaretini); görebilme, - Okurken sesi söyleyiş özelliklerine göre uyarlayabilme; - Tekerlemeleri devinmeler yaparak, ezgileriyle söyleyebilme; - Şiirleri okurken duraklama ve tonlamaya özen gösterebilme - Düzeye uygun hazırlanmış sözlüklerden yararlanabilme; - Okuduğu bir metindeki olayları kavrayabilme - Okuduğu metindeki kişileri bulup belirtebilme; - Metnin ana düşüncesini belirleyebilme; - Okudukları nda ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arayabilme; - Okudukları ile ilgili kendi yaşantılarından ve günlük yaşamdan örnekler verebilme; 	<ul style="list-style-type: none"> - Düzeye uygun bir metni konuşma sesi ve hızıyla okur. - Noktalama işaretlerine gerekli ve uygun duraklamalar yapar - Sesli okurken, ses tonunu dinleyicilerin duyabileceği biçimde ayarlar - Şiirleri anlayarak, duyarak okur - Bilmediği sözcüklerin anlamını sözlükten bulur. - Sözcük hazinesini (dağarcığı) zenginleştirir. - Okuduğu metinlerdeki olayları kavrar; - Okuduğu metinde olayın geçtiği zamanı ve yeri belirler. - Metindeki kişileri bulur, - Okudukları nda ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına yanıt arar; - Okudukları nda gerçek olanla hayal ürünü olanı ayırt eder; - Metnin ana düşüncesini belirler - Okudukları ile ilgili kendi yaşantılarından ve günlük yaşamdan örnekler verir; - Okudukları nda ki dil, anlatım ve bilgi yanlışları belirler; - Metnin türünü dikkate alarak uygun biçimde okur;

Kategori: Konuşma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
3.1 Konuşma Kuralları 3.2 Sözlü Anlatım 3.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	<ul style="list-style-type: none"> - Konuşma etkinliklerine katılmak için söz isteyebilme - Çeşitli konularda sorular sorabilme - Adres sorabilme, yer tarif edebilme - Bir iyilik, sunum ya da yardımda bulunan kimselere teşekkür etme bir bütünü temsil eden - Bir resim üzerinde konuşup yorumlayabilme - Bilinen kıssa bir masalı, bir öyküyü bir fabli, bir fıkrayı anlatabilme - İzlenen ya da yaşanan bir olayı anlatabilme - Bazı tekerlemeleri söyleyebilme - Bir hayvanın, bir bitkinin (meyve çiçek vb.) ya da bir eşyanın başlıca özelliklerini sezip betimleyebilme 	<ul style="list-style-type: none"> - Sözcükleri doğru, açık seslendirir ve söyler. - Düzeye uygun sorular düzenler; sorulara açık, kıssa, doğru karşılık verir. - Konuşmalarında konudışına çıkmaz. - Konuşmalarında yinelemelere (tekrarlara) yer vermez. - Konu ile ilgili duygu, düşünce ve izlenimlerini kıssayoldan anlatır. - Yeni öğrendiği sözcük, deyim ve atasözlerini doğru ve yerinde kullanır. - Sesini dinleyicilerin duyabileceği biçimde ayarlar. - Konuşma etkinliklerine katılmak için söz ister. - İsteklerini açık ve uygun bir dille ilgililere söyler. - Küme ve sınavı tartışmalarına gönüllü olarak katılıp görev alır. - Yakın çevrede gördüklerini, bildiklerini, yaptıklarını, dinlediklerini, yaşadıklarını, edindiği bilgileri doğru ve kıssaanlatır. - Günlük yaşamda, her yerde duygu, düşünce ve izlenimlerini düzgün ve güzel Türkçe ile anlatır. - Resimler üzerinde konuşur.

Kategori: Yazma		
Alt kategoriler	Özel hedefler	Kazanımlar
4.1 Yazma Kuralları 4.2 Yazılı Anlatım 4.3 Tür, Teknik ve Yöntemler	<ul style="list-style-type: none"> - Tümceleri, düzgün, açık ve anlaşılır bir biçimde yazabilme; - Sözlü sorulara yazılı yanıt yazabilme - Daha önce öğrenilen bir masalı , öyküyü vb. resimlere bakarak yazabilme; - Yalın bir eşyanın, bir hayvanın, bir bitkinin başlıca özelliklerini sezip yazılı olarak betimleyebilme; - Özgün yazılara bakarak kendi yanlışlarını bulup düzeltme; - Bir yazı yazarken anlamlı ve kurallı tümceler kurabilme; - Yazılarında sözlük ve yazım kılavuzundan yararlanabilme; - Konudışınacı kmadan yazabilme; - Öğrendiği yeni sözcükleri yazılarında kullanabilme; - Yazılarında neden-sonuç ilişkileri kurabilme; - Kendini tanıtan yazılar yazabilme; - Bildirme tümcelerinin sonuna nokta, soru tümcesinin sonuna soru işareti, ünlem tümcelerinin sonuna ünlem işareti koyabilme; - Tümcenin ilk harfini büyük harfle yazabilme; - Özel adları (insan adlarını, soyadlarını; köy, kent, dağ ve ova) ilk harfini büyük harfle yazabilme; - Özel adlara getirilen ekleri kesme işaretiyle ayırabilme - “mi” soru ekini ayrı yazabilme 	<ul style="list-style-type: none"> - Kurallına uygun olarak bitişik bir el yazısı geliştirir. - Sorulara yazılı olarak yanıt verir. - Bilinen bir masalı , bir öyküyü, bir fabli kendi sözleriyle kısaca yazar. - Görünen ya da yaşanan bir olayı 4-5 tümce ile yazar. - Tümce anlamına göre uygun noktalama işaretlerinden birini kullanır. - Tümcenin ilk sözcüğünün ve özel adlarının ilk harfini büyük harfle yazar. - Özel adlarının sonlarına gelen çekim eklerini kesme işaretiyle ayırır. - Yazdığı yazısında yazım yanlışlarını düzeltir - Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar - Bir yazı yazarken anlamlı ve kurallı tümceler kurar - Yazılarında sözlük ve yazım kılavuzundan yararlanır - Konudışınacı kmadan yazar - Öğrendiği yeni sözcükleri yazılarında kullanır - Yazılarında ana düşünceye yer verir - Yazılarında neden-sonuç ilişkileri kurar - Kendini tanıtan yazılar yazar - Temel harflerle sözcük ve tümceler yazarken harfler ve sözcükler arasında uygun aralıklar (boşluklar) bırakır; - “mi” soru ekini doğru yazar

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

İlköğretimin bütün eğitim ve öğretim etkinliklerinin, çalışmalarının yürütülmesi, hedeflerin, genel ve özel amaçlarının gerçekleştirilmesi, tüm öğretimin temellerine dayanmaktadır.

Öğretmen, ders programının amacına ulaşabilmesi için öğrenci merkezli bir yaklaşım uygulamalıdır; uygulamalı etkinliklerine ağırlık vermelidir. Bu yaklaşımda öğretmen, gösterici, yönlendirici, uyarıcı, düzenleyici, yol gösterici ve rehber konumunda olmalıdır.

Öğretmen, derste uygulayacağı öğrenme ve öğretme yaklaşımı, yöntem ve tekniklerini kendi seçer. Diğer derslerde olduğu gibi, Türkçe eğitiminde de tek bir yöntem uygulanamaz. Türkçe dersi bilimsel olmaktan çok bir beceri dersidir de. Bunun için de çeşitli yaklaşım, yöntem ve teknikler gerektirir.

Yeni öğrenme ve öğretme yaklaşımı, yöntem ve tekniklerin kullanımı, öğrencileri öğrenme etkinlikleri merkezine, birbirinden öğrenme modeline dayanarak iş birliği yapmaya yöneltir. Öğrenciler, çeşitli öğrenme etkinlikleriyle ne kadar çok kapsamsal, sonuçlar (başarı) o kadar iyi olur.

Öğretmen Türkçe Dersi Plan ve Programının hedef, genel amaç ve özel amaçlarını gerçekleştirmesinde, bilim bakımından kanıtlanmış, yeni, çağdaş yaklaşım, yöntem ve teknikleri uygulamalıdır.

Öğretmen, planlama sırasında Bu sınavta öğrenilmesi öngörülen öğretim gereğini bu sınavın plan ve programında öngörülen toplam yıllık ders saatlerine uyarlanmalıdır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme öğrenme-öğretim sürecinin ayrılmaz parçasıdır. Öğrenme ve öğretim sürecinin ne kadar etkili olduğu düzenli olarak ölçülmeli ve değerlendirilmelidir. Bu uygulama, öğrencilerin ve öğretmenlerin başarılı ve başarısız yönlerini belirlemeleri açısından son derece önemlidir. Ölçme ve değerlendirme, aynı zamanda öğretmenlerin kullandıkları yöntem, teknik ve beceriler ile gelişim düzeyleri hakkında bilgilerin sürekli toplandığı bir çalışmadır.

Değerlendirme, öğretmenin öğrencilerin gelişim düzeyi, gereksinimleri, bunlara uygun öğrenme etkinlikleri belirleme ve öğrenme ortamını düzenlemede yol göstericidir. Böylece öğretmen Türkçe dersi öğretimini öğrencilerin düzey, ilgi ve gereksinimlerine uyumlu duruma getirebilir. Öğretmen çeşitli değerlendirme araçlarıyla öğrencilerin

gelişim sürecini öğrenme amaçlarını ve dil gelişim hızlarını belirlemeli ve bu konularda öğrencileri bilgilendirmelidir. Değerlendirme sürecinde öğrencilerde sınav kaygısını yaratmamalı, bu sürecin öğrencinin gelişimine ilişkin bilgi toplama süreci olduğunu kanıtı yaratılmalıdır.

Ölçme ve değerlendirme süreci, bir yandan öğrencilere kazandırdıkları istenen becerilerin hangi ölçüde kazandıklarını belirlerken öte yandan da bu becerilerin kazandırılması sırasında hangi amaç ve becerilerde yetersizlik, eksiklik ve yanlışların ortaya çıktığını belirler. Öyle ki öğretmen bu yetersizlik, eksiklik ve yanlışları saptayıp onları giderilmesi ve düzeltilmesine yönelik çalışmalar düzenler.

Değerlendirmeyi, öğretmen okul içinden ve okul dışından görevlendirilmiş kişiler ve öğrenciler kendileri yapabilir.

EĞİTİMDE KULLANILAN BAŞLICA ÖLÇME ARAÇLARI:

Bilişsel Alan Davranışlarının Ölçülmesi

1. Gözlem
2. Sözlü yoklamaların yapılması (Ders süreci içinde)
3. Yazılı yoklamaların yapılması (Ders süreci içinde)
4. Test
  - a) Kısa yanıtlı testler;
  - b) Doğru – yanlış testleri;
  - c) Çoktan seçmeli testler;
  - d) Eşleme testleri;
  - e) İmla testleri;
  - f) Kendini değerlendirme testi;
  - g) Öğrenci başarılarını saptama testi;
  - h) Öğrenme eksiklerini saptama testi;
5. Ödev ve ev ödevleri;
6. Yazdırınlar (dikteler) ve yazdırın çeşitleri.

ENGLISH

(2 hours per week, 36 in total)

INTRODUCTION

The program of English language will emphasize the importance of experiencing language in context. Learners' background knowledge, skills and attitudes will be used as means of developing communicating abilities. As the learners develop communication skills, they also increase their linguistic accuracy and develop language learning strategies.

In the English language program learners will acquire various kinds of knowledge, skills and attitudes about:

1. interpreting, expressing and negotiating meaning (communication).
2. Sounds, written symbols, vocabulary, structure and discourse (language).
3. Cognitive, socio-cognitive and meta-cognitive process (general language education).
4. Patterns of ideas, behaviours, manifestations, cultural artefacts and symbols (culture).

Acquiring the language incorporates communication skills such as listening, speaking, reading, writing, viewing and showing. Learners develop these communication skills by using knowledge of the language, including grammar, and culture, communication and learning strategies, technology, and content from other subject areas to socialise, to acquire and provide information, to express feelings and opinions. Knowledge of other cultures, connections to other disciplines, comparisons between language and cultures, and community interaction all contribute to and enhance the communicative language learning experience, but the communication skills are the primary focus of language acquisition.

THE GOALS

English as a foreign language will be introduced for the first time in the third grade of primary education in Kosova. The purpose of this early introduction in the school curriculum is to enable the students to reach a working language competence after completion of upper secondary education for both further education and career. Learning English as a foreign language throughout their pre-university education will enable learners to develop the knowledge, skills, and attitudes they need to communicate in English, in a variety of school, travel, leisure and job-related contexts. English as a foreign language will extend the cultural experience of pupils and will facilitate the integration of our society in the European integration processes.

The overall approach during the initial years of English language learning experiences will be focusing on the non-analytical aspect (learning as communication through interaction without in-depth study of linguistic elements). As they advance in their language experience and competence, the focus will shift towards more analytic approach, but always keeping a balance between the two.

In this grade, however, learners will be able to:

- a) **Participate** in various language experiences that will enable to engage in situations dealing with: (1) school, people around us, weather, animals, holidays and celebrations., (2) **understand** a series of simple oral and written statements in a controlled and structured context, and (3) **express** their thoughts by producing simple oral and written messages of a few statements in a controlled context.
- b) **Identify** the presence of English (speaking) individuals and groups and concrete facts about English cultures;
- c) **Understand** and **use** orally and in writing the sound – symbol system, vocabulary and word order in simple structures.

The scope of grade four English Language curriculum

COMMUNICATION		
Listening		
General Objective: Listening at this stage is a crucial skill to develop as learners are being introduced to the sound system of English, which they will compare and contrast with that of their mother tongue.		
Specific objective	Suggested lang. activities	Attainment targets
Learners should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Identify and explain events illustrated in pictures; • Ask questions and listen to responses; • Produce learned words, phrases, and short sentences when listening • Understand and respond to short statements and questions related to areas of most immediate personal relevance, e.g. very basic and familiar information, shopping and immediate environment (residence, school, etc) 	<ul style="list-style-type: none"> • Listen and repeat; • Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw; • Listen and fill in charts; 	Learners can: <ul style="list-style-type: none"> • Understand simple classroom commands and questions • Understand phrases related to familiar topics and familiar information • Express opinions and respond to thanks
Speaking:		
General Objective: Learners should gain self-confidence and use the classroom setting for spontaneous speech.		
Specific objective	Suggested lang. activities	Attainment targets
Learners should be able to: <ul style="list-style-type: none"> • Discuss and talk about their experiences; • Use simple phrases to describe where they live • Use simple phrases and sentences to describe in simple terms their family and other people; • Identify people, places, objects, events, and 	<ul style="list-style-type: none"> • Matching activities; • Singing rhymes; • Role play; • Pronunciation of words; 	Learners can: <ul style="list-style-type: none"> • Respond briefly, with single words or phrases, to what they see and hear. • Name and describe people, places and objects

<p>basic concepts such as numbers, days of the week, food and time;</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Express likes and dislikes • Provide information in response yes/no questions;
<p>Reading General objective:</p>		
<p>Specific objective</p>	<p>Suggested lang. activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognize the beginning and the end of sentences; • Read aloud short, simple texts and recognize familiar words in new texts; • Understand familiar names, words and simple phrases (for example in notices, posters, pictures); • Identify and name all the letters of English alphabet; 	<ul style="list-style-type: none"> • Read short texts; • Read and match the pictures; • Read and act; • Read and write; • Read and draw; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Read clearly, slowly and identify related words; • Read and understand single words presented in a familiar context • Read and follow short, simple written instructions;
<p>Writing General Objective: <i>Learners should gain some control of writing skill.</i></p>		
<p>Specific objectives</p>	<p>Suggested lang. activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Understand some of the functions of writing; • Enjoy marking and basic writing experiences using pencils, crayons, etc; • Understand that written symbols have sound and meaning; 	<ul style="list-style-type: none"> • Copy texts; • Write and say; • Write and do; • Dictate numbers; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Copy single familiar short phrases correctly • Write simple notes and short simple postcards to friends; • Fill in forms with personal details;

UNDERSTANDING AND USING ENGLISH		
General Objective: Learners will increase their awareness with regard to the use of the English language		
Specific objectives	Suggested lang. activities	Attainment targets
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognize the sound and spelling alphabet of English; • Practice the pronunciation in various simple context; • Recognize vocabulary of common words; • Recognize and appreciate the work of others; • Understand and use the vocabulary related to areas such as: clothes, food and drinks, colours, shapes, numbers, time • Understand and use vocabulary to express themselves on topics such as: family, hobbies, interests, and so on 	<ul style="list-style-type: none"> • Role play; • Rhymes and songs; • Match spelling and drawings; • Correcting mistakes; • Guessing; • Interviewing each other; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spell and pronounce words they learn; • Describe people and objects; • Understand and use the information given to complete a picture; • Use simple phrases to describe the country they know;
MAKING CONNECTIONS		
General objective: The learners use the language to make connections with other subjects and acquire information and reinforce other areas of study		
Specific objective	Suggested lang. activities	Attainment targets
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognize and describe pictures • Try to transfer skills and content of mother tongue to the first language; • Begin to recognize numbers and match them to sign and sound; 	<ul style="list-style-type: none"> • Number games; • Role play; • Matching activities; • Work groups; • Work in pairs; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recall a range of number rhymes, songs, stories and counting games; • Understand the use of a variety of information sources (books,

<ul style="list-style-type: none"> • Recognize and recreate basic patterns; • Understand that all living things be treated with care, respect and concern; • Relate information studied in other disciplines to the learning of English language; 		<p>TV, posters...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recognize and describe pictures; • Address who will do what, when and how well; • Use words associated with specific occasions (greetings, seasons...);
<p>ENGLISH IN THE WORLD General objective: Learners will acquire knowledge to demonstrate understanding of cultural perspectives other than their own.</p>		
<p>Specific objectives</p>	<p>Suggested lang. activities</p>	<p>Attainment targets</p>
<p>Learners should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrate care, respect and affection for others; • Identify simple patterns of behavior in various settings such as school, family, and community; • Understand that social variables such as age and gender affect the way people speak and behave; • Begin to understand about different places such as the countryside and the town; • Recognize holidays and festivals of countries where English is spoken; • Learn about rights, obligations and responsibilities in the context of the classrooms; 	<ul style="list-style-type: none"> • Clothes; • Songs; • Role play; • Parties; 	<p>Learners can:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talk about home and where they live; • Begin to appreciate the importance of the environment; • Identify differences between different countries;

GRADE FOUR TOPICAL CONTENT

1. Greetings and introductions • Hello! I am... • Meeting people	4. Sharing duties • A day in my school • A weekend at home
2. The Alphabet • Compare letters • Make it real	5. Numbers • Numbers 11-20 • Telling the time
3. Fun and games • Sports and games • My favorite sport	6. Seasons and weather • Days of the week • Months of the year

Note to the teachers: In order to achieve the targeted aims and objectives of **Grade four Curriculum**, and cover the topical content of **Grade four syllabus**, teachers should select teaching materials from course-book(s) (if available) and other sources which should primarily be age-appropriate, which means that they should be dedicated to **young learners**.

On the other hand, teachers should use supplementary materials according to the time available (pictures, posters, cassettes, CDs) and dedicated to the English language within the school curriculum, in order to suit their learners' needs and to meet the attainment requirements.

Although it is estimated that within a school year, approximately 9 content areas should be covered, it is the teachers' responsibility to plan the number of topical areas (units) and the composition of it, in accordance with the total amount of hours dedicated to English.

METHODOLOGY

The Communicative Approach and Task – Based Learning

The overall aim of the English Language Curriculum is to enable learners to communicate successfully. Successful communication means getting our message across to others effectively. The Communicative Approach to language learning aims at facilitating genuine interaction with others, whether they live in the neighbourhood, in a distant place, or on another continent.

In language learning, the attention of the learners may be focused on particular segments, or on the language as a whole. In cases when we want to focus learners' attention on particular segments, then a segment may be a grammatical structure (a tense), a language function (expressing gratitude), a vocabulary area (food and drinks), or a phonological feature (stress or particular sounds).

On the other hand, when attention is focused on the language as a whole, learners, through a wide range of language activities, use the language for practical and realistic purposes. In other words, they act as genuine users of the language. Participating actively in communicative language activities, they in fact play roles, simulate situations related to real life, and learn through personalisation. In the earlier stages of learning, learners should be allowed to use gestures, body language, facial expressions, mime, drawings and so on. When they learn by doing, they realise that language is a powerful means of communication and will use it as such.

Since communication basically means sending and receiving messages, learners should develop the four language skills, which are the core of communication. Development of *receptive skills*, that is *listening* and *reading* skills, will enable learners to receive messages and, depending on tasks they are expected to fulfil, select essential information. However, since language skills do not occur in isolation, but are normally integrated for communicative purposes, after having received a message, learners should be able to make decisions, and respond appropriately. In a situation which involves language, their response is a communicative function, which is performed by one of the *productive skills* either by *speaking* or by *writing*.

The Learning - centred classroom

The objective of learning centred teaching is to make teachers aware of the importance of learner autonomy in the classroom. The teacher is required to do more preparation before the lesson, and less stand up teaching in the classroom. But it doesn't mean that the teacher should sit back and relax. The teacher has a role, to support and help learners. The learners learn more actively and with enjoyment. The environment requires a learning centred approach that relies on participant's share in the learning, and responsibility for furthering discussion. In all cases learners need clear guidelines and preparation for effective discussion participation.

The major aims, or set of aims will relate to the development of learning skills. Such aims may include the following:

- To provide learners with efficient learning strategies;
- To assist learners identify their own preferred ways of learning;
- To develop skills to negotiate the curriculum;
- To encourage learners to adopt realistic goals and a timetable to achieve these goals;
- To develop learners' skills in self-evaluation.

The use of the mother tongue in the classroom

Contrary to the principles of the direct method and natural approach in language learning, which favour exclusive use of the target language, excluding the mother tongue completely from the classroom, most recent approaches today suggest that the use of the mother tongue at particular stages of foreign language learning may prove useful.

While there is clearly a place for the mother tongue in the classroom, teachers should make efforts to keep the use of the mother tongue to a minimum. Instead of translating words and/or asking learners to translate, they should demonstrate, act, use simple drawings and/or pictures, explain, give simple definitions. If teachers readily intervene with translation, as soon as learners are provided with an 'equivalent' word or expression, as soon as their curiosity is satisfied, they may lose interest in that particular item. In consequence, the English word or expression is easily forgotten and cannot be easily recalled. This method is easiest for teacher and learner, but may be the least memorable.

Classroom Management

Good classroom management is essential to effective learning. The teacher not only has knowledge of his or her subject (English), but is also the manager of the learning process.

Strategies for classroom management

Classroom management should be thought of in two major parts: Proactive (preventative) and reactive (discipline). Proactive classroom management means establishing the right physical and psychological environment.

- The physical environment is the shape, size, seating arrangements, materials, and equipment in the classroom.
- The psychological environment refers to the emotional tone achieved in the classroom.

Successful classroom management involves not only responding effectively when problems occur, but preventing the frequent occurrence of problems. The most effective decisions in classroom management are based on a clear concept of the goals and intended outcomes that a teacher wishes to accomplish.

Rules and procedures for the organization of the classroom should be developed in conjunction with teaching strategies that help learners meet their personal and academic needs. The teacher should arrange seating and provide simple step-by-step instructions and check they have been understood.

Communication: *If we accept that language is a vehicle for communication in class and not simply the content of the class, then teachers need to put the learners in situations where they need to communicate. Group and pair work (see further) can provide such situations.*

Effective communication is the foundation for good classroom management. There are certain forms of communication skills that are beneficial in the classroom.

Monitoring : *Often misbehaviour occurs because learners find "acting out" more interesting than a boring lesson or more rewarding than another experience. Learners may also misbehave when they are not involved in the learning activity, do not understand the task, or cannot obtain assistance when it is needed. So the teacher should find useful techniques for responding to minor classroom disruptions.*

How a lesson is taught

Quality of instruction is a key factor influencing learners' behaviour and achievement. Response to learner misbehaviour is most effective when it maintains or increases the learner's dignity and self-esteem and encourages the learner to be responsible for his or her own behaviour.

Therefore, the teacher should:

- Involve learners in evaluating their own work as well as the teacher's instructions;

- Vary the style as well as the content of instruction in order to address diverse learner learning styles;
- Relate materials to learners' lives whenever possible;
- Create anticipation, and use activities to catch learner interest or increase learner motivation to participate;
- *Engage learner learning through cooperative group work, competitive teams, group discussions, debates, and role-playing.*

In group and pair work learners are responsible for their behaviour, for organising the work in hand, they choose the language that is used, and have to collaborate with the others in the group in order to achieve the task.

Group work and pair work

Group and pair work go hand in hand with the communicative approach, and learning-centeredness.

- Increase the opportunities for learners to use the language;
- Improve the quality of learners talk;
- Allow greater potential for the individualisation of instructions;
- Promote a positive affective climate;
- Have been found to increase learners' motivation.

According to Long and Porter (1985) small group work in the language classroom provides the optimum environment for negotiated comprehensible output. Group and pair work help to use class time more effectively, increase effective learner talking time and encourage cooperation between learners, their independence and responsibility for others.

The roles of both teacher and learners change according to what kind of grouping they are in. In the traditional lecture-style group the teacher controls both the content and the language that is used, s/he is active, taking the lead in the classroom and controlling the behaviour of the learners. The learners are receptive, following the teacher's lead and receiving the content of the message, possibly without really thinking actively about it.

Group work

Group work is based on the idea that learners can learn the language and information from each other. The principle of cooperative learning is basic to classroom education. It also allows the opportunity for teachers to help with individual problems, for stronger and weaker learners to work on their own and for more learners to get more practice. Group work can be used for problem solving activities, project work, consensus reaching, or information gap activities where more than two learners are involved.

Group work gives learners chances for greater independence as they work together without the teacher controlling every move. They take some of their own learning decisions, they decide what language to use to complete a certain task.

Pair work

Pair work is a specific kind of group work, usually used for doing oral or written exercises. The pairs may work together to produce the answers, or they may ask each other questions in turn.

Pair work is often quite outside learners' experience of school and so we need to train them in the routines of working together, guide them towards acceptable behaviour, give them the opportunity to practise the necessary skills, and make sure they know what we expect of them.

Pair work involves learners working in pairs simultaneously. The reasons for the use of pair work are similar to those of group work. Pair work allows more learners to get more practice. Learners working in pairs are able to share ideas and help each other. Pair work is useful for dialogues and information gap activities, but it can also be used when working on grammar and vocabulary activities, or checking answers.

Teachers need to introduce pair work slowly and gently into classes, allowing the learners to get used to the idea of working more independently, and to develop the necessary skills.

Speaking and Listening

Speaking

Speaking is an interactive process of constructing meaning that involves producing and receiving and processing information (Brown, 1994; Burns & Joyce, 1997 in Harmer, 1998).

When we think about speaking, we mean the learners use any and all the language at their command to perform some kind of oral task. The

important thing is that there should be a task to complete and that the learners should want to complete it.

There are three basic reasons why it is a good idea to give learners tasks which encourage them to use all the language at their command.

Rehearsal: getting learners to have a free discussion gives them a chance to rehearse having discussions outside the classroom. For example, having them take part in a role-play at an airport check-in desk allows them to rehearse such a real-life event in the safety of the classroom.

Feedback: speaking tasks where learners are trying to use all and any language they know provides feedback for both teacher and learners. Teachers can see how their class is doing and what language problems they are having whereas learners can find a particular kind of speaking and what they need to do to improve.

Engagement: good speaking activities can and should be highly motivating. If all the learners are participating fully-and if the teacher has set up the activity properly and can give useful feedback, they should get tremendous satisfaction from it.

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<p>The teachers role is the same for all levels. It is marked by children's gradual movement from dependence on the teacher and other language users to increasing independence as a learner. The teacher will:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Be like role-model and involve herself/himself in different activities; • Guide learners and advice according to their needs; • Facilitate when needed, and have the role of co-learner. 	<ul style="list-style-type: none"> • S/he will memorise words, imitate the teacher and peers, take orders and respond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Producing short sentences; • Singing a song in English; • Reading a text aloud; • Information gap (Describe and Draw).

Listening

Listening is basic to language learning. It is a fundamental skill for the improvement of spoken and written language. Listening is the first skill to develop when language is learnt. Listening is important because it helps in gaining spoken fluency. There are two types of listening situations in real life, non-interactive and interactive.

- *non-interactive listening situations include listening to the radio, TV, films, lectures. In such situations we usually do not have the opportunity to ask for clarification, slower speech or repetition partner.*
- *interactive listening situations include face-to-face conversations, and telephone calls, in which we are alternately listening and speaking, and in which we have a chance to ask other participant(s) for clarification, repetition or slower speech.*

There are two basic approaches to listening in the classroom: extensive and intensive.

Extensive listening or listening for gist (listening to an entire piece to gain an overall impression or understanding of what it is about).

Intensive listening or listening for detail (learners listen to the same piece with greater attention to detail).

	Teacher's Role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To motivate the learners; • To raise learner's interest; • To introduce and develop sounds of English; • To familiarise learners with some vocabulary; • To monitor; • To provide lots of exposure to comprehensible input; • To help and encourage learners; • To provide learners with regular listening; • Facilitator. 	<ul style="list-style-type: none"> • Try to understand meaning, not detail; • Understand and respond to simple instructions. 	<ul style="list-style-type: none"> • Listen and do; • Listen and guess; • Listen and draw.

Reading and Writing

Reading

Reading is a very important part of daily life. We read in order to obtain information which is presented in a written form. People read for:

- **Specific purposes**
- **General purposes**
- **Pleasure**

Reading for pleasure is very important because while reading novels or magazines we receive information. We can also acquire vocabulary and even grammar. At the end of level 2 learners should be able to know what the importance is of reading in English. One reason why learners sometimes fail to understand a text even when they know all the vocabulary is because they cannot link what they are reading to something they already know.

At this level it is very important that teachers give learners an opportunity to read material of their choice in English. For example, some learners might enjoy reading a history textbook in English and then telling other learners what they have read.

Writing

The reasons for teaching writing to learners of English as a foreign language include reinforcement, language development, learning style and, most importantly, writing as a skill in its own right.

- Reinforcement: Learners often find it useful to write sentences using new language shortly after they have studied it;
- Language development: The mental activity we have to go through in order to construct proper written texts is all part of the ongoing learning experience;
- Learning style: Some learners are quick at picking up language just by looking and listening, but for many learners the time to think things through, to produce language in a slower way, is invaluable;
- *Writing as a skill: Writing is a basic language skill, just as important as speaking, listening and reading. Learners need to know how to write letters, how to put a written reports together, how to reply to advertisements. They need to know some of writing's special conventions, for example punctuation and paragraph construction.*

	Teacher's role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • The teacher will • Design the task; • Be a role-model; • Guide, coach, advise, facilitate the learners. 	<ul style="list-style-type: none"> • To copy the teacher, follow simple model. 	<ul style="list-style-type: none"> • Writing short sentences on a familiar topic; • Writing postcards; • Copying text.

Dictation

When learners know how to write, one way of encouraging listening is to set a dictation exercise. Here the learners have to write down exactly what the teacher reads out. It is also an exercise in spelling, pronunciation and punctuation. Dictation involves different kinds of mental processes. There is more time to think, to correct mistakes. Teacher should tell the learners how many times the text will be read. It is important to read the text at least twice.

At the end of level 1, learners should be able to write a limited number of words about: greetings, numbers, families, colours, parts of the body, food and drinks.

Vocabulary

Vocabulary teaching and learning is central to learning English. Words have a central place in culture, and learning words is seen by many as the main task in learning another language.

According to Carter and Nunan (2001), knowing vocabulary actively and productively as well as receptively, means that we all understand many more words than we actually use in every day situations. Our active vocabulary is the use of words that we know and are able to use. Our receptive vocabulary is the set of words that we recognize and understand. A definition of learning a word depends crucially:

- *on what we mean by a word;*
- *on how a word is remembered;*
- *over what period of time and what circumstances it can be recalled;*
- *and whether learning a word also means that it is always retained.*

To answer all these questions, four things should constantly be involved such as: putting words in storage through the ear, through the eye, keeping words in storage, retrieving, and using them.

The processing of words at different levels is crucial to learning. The different levels include integration in the learning process of pronunciation, the visual shape of the grammatical structure and semantic patterns of the word.

A systematic approach to vocabulary teaching

A language teacher needs to find systematic ways of helping learners with the vocabulary. A systematic approach might devote lesson time to helping learners at each of the following stages of learning vocabulary when the learners:

- *Meet new words and understand their meaning(s) and the ways they are used;*
- *Practise using the words;*
- *Find ways that help them memorize the words;*
- *Recall and use the words appropriately.*

The teacher in the classroom can help learners understand the meaning by:

- *Avoiding language more complex than the word s/he is trying to explain;*
- *Focusing on the most important usages;*
- *Using examples;*
- *Using teachers own and learner's knowledge and feelings to focus on what we understand by this word.*

At level 2 they are beginning to read independently selecting simple texts and using a bilingual dictionary or glossary to look up new words. When reading on their own they are beginning to use context to work out what unfamiliar words mean etc.

I	Teacher's role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To recycle words appropriately; • To act or mime words; • To focus learners' attention on pronunciation. 	<ul style="list-style-type: none"> • To imitate, follow orders and respond; • To listen and pick up things correctly; • To match words and pictures. 	<ul style="list-style-type: none"> • Matching pictures to words; • Miming; • Listen, read and say.

The Role of Grammar

If we see language as a building, the words as building blocks or bricks, and grammar as the architect's plan, then we must admit that without a plan, even a million bricks do not make a building. Similarly, one may know a million English words, but if s/he does not know how to put them together, s/he cannot speak English (Sesnan, 1997).

In the light of this statement, the question is not whether to teach grammar or not, but *how* to teach it. We should consider which approach to adopt in teaching grammar, whether to teach form before meaning, or meaning before form, and what strategies and techniques to use in order to enable learners to put their knowledge of grammar into use and communicate effectively. It is the teacher's responsibility to estimate which approach would yield best effects at a particular stage of learning, or with a particular class.

	Teacher's role	Learner's role	Possible activities
Level 1	<ul style="list-style-type: none"> • To expose learners to particular language items; • To offer appropriate examples; • To provide opportunities for restricted use of language items; • To make activities playful and enjoyable. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gasp the meaning of the language items; • Show readiness to participate in activities; • Practice language items in communicative activities. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstration ; • Games; • Songs; • Magic tricks; • Drawing.

According to the findings of the authors mentioned above, at this level, learners should be able to recognize different word categories and put words into phrases. They may also be able to combine phrases in order to form sentences. They should be able to deal with both Yes/No questions and WH-questions. At this level, learners may be able not only to grasp the meaning of language items, but also to understand particular aspects of the language system. Developing their cognitive and meta-cognitive skills, learners should be able to understand and use the rules of grammar. Regardless of this, teachers should be careful, when discussing explicitly and explaining the grammar, not to overdo, that is not to lecture on grammar. Instead, they should demonstrate grammar through substitution tables, or drills incorporated within communicative activities.

Assessment and Evaluation

There are many reasons for assessing learners. Some of them are:

- to compare learners with each other;
- to see if learners have reached a particular standard;
- to help the learners' learning;
- to check if the teaching programme is successful.

Teaching means changing the learner. Teachers will always want to know how effective their teaching has been- that is, how much their pupils have changed.

This change can be in:

- The amount of English learners know;
- The quality of the English they use;
- Their ability to use English.

The general word for measuring the change is assessment. Naturally if we want to assess how much pupils have changed, we have to know exactly what they already **know** and what they can already **do**.

There are different types of assessment (or evaluation):

Self assessment (self - evaluation) relies on:

- The amount of effort expended in research;
- The amount of effort expended on initial organization;
- The amount of organization;
- The amount of effort spent on writing.

Group assessment (group - evaluation) can be done by:

- Evaluating individual learner progress within the group;
- Awarding group and individual marks.

This fosters cooperation among the learners, they promote higher achievement, greater motivation, and a more positive attitude towards the subject area and greater social skills.

Individual assessment (evaluation) is more readily accepted by learners, shows learners activity, his/her participation level in the group activity, willingness to respect the viewpoints of others.

Combination of group and individual assessment - the group component may foster the spirit of cooperation, and the individual component may permit the recognition of individual contributions.

The use of work samples, portfolios and projects. These folders or portfolios may be used to collect samples of a range of learners' work over the course of a term or a year. All these may reflect the learners' overall development and show learners' progress.

If teachers want to find out how effective their teaching has been, or if they want to evaluate the learners' progress the tests are used. Tests are conducted in class by the teacher. They measure the results of learners' performance. Teaching and testing always go hand-in-hand. Questions are often asked to check if the learners have understood what has been said. Equally, they may be asked to find out whether a particular point needs to be taught. We instinctively know why we ask a question: whether it is to teach or to test something.

Some major reasons for testing are:

- To diagnose learners' standard on arrival;
- To measure learners' progress;
- To find out how much pupils have learned;
- To find out the quality of learning;
- To find out how many of the class have learned what they were supposed to learn;
- To motivate pupils;
- To show the teacher what to teach next.

There are different kinds of tests, such as:

- **Proficiency tests** to examine a general standard in ability, regardless of the teaching programme;
- **Achievement tests** that examine whether learners can do what they have been taught, either by testing specific syllabus items or general objectives;

- **Placement tests** are a mixture of the above two, depending on what criteria we use to place the learner;
- **Diagnostic tests** use **proficiency** or **achievement tests** to analyse strengths and weaknesses in the learner or the teaching programme itself.

We see **evaluation** as wider than testing. Testing may be a successful tool in evaluation, but we also think there are other criteria for assessing someone's performance. Evaluation is not limited to numbers or just giving learners marks. Instead of trying to count or measure learner's ability to make useful contribution to the class, we can simply judge whether s/he makes a contribution or not, and sometimes we will have to justify, negotiate, and possibly modify our opinions.

Evaluation looks for illumination: How did you learn that? Why did you learn that? This means that we are doing something **with** the learner, rather than **to** the learner. By asking these questions, we will learn a lot of extra information, such as:

- What the learner thinks s/he is learning;
- What the learner thinks is easy / difficult;
- What the learner enjoys / hates doing in the class;
- Where the teaching programme and the learner don't meet;
- Where the teaching programme need re-designing.

With the evaluation we are trying to help the learner to learn, so it is not an assessment, in fact it is aid to learning. In other words, we can use assessment procedure to develop and improve, not only the learner, but also the teaching programme and even the school.

Band Descriptors for Assessing Language Skills

Band	Listening	Speaking		Reading	Writing
		Fluency	Accuracy		
5	Can understand all the message	Does task very well. Little or no hesitation	Good pronunciation, use of vocabulary and grammar	Can understand all the text	Work is well organised. Good punctuation. Few or no mistakes
4	Can understand most of the message	Does the task well. Some hesitation	Good pronunciation, vocabulary and grammar. A few mistakes	Can understand most of the text	Work is mostly well organised Good punctuation. A few mistakes
3	Can understand some of the message	Does the task adequately. Quite a lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are adequate.. Quite a lot of mistakes but it is possible to understand the learner	Can understand some of the text	Some problems with the message and/or punctuation and/or organisation, but it is possible to understand the message
2	Can understand a little bit of the message	Does not do the task adequately. A lot of hesitation	Pronunciation, vocabulary and grammar are limited. It is difficult to understand the learner	Can understand a little bit of the text	Problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is difficult to understand the message
1	Can understand very little of the message	Is not really able to do the task at all	Very hard or impossible to understand the learner.	Can understand very little or none of the text	Significant problems with the message and/or punctuation and/or organisation. It is almost impossible to understand the message

The table above sets out bands which describe levels of achievement in the four skills. This band descriptors are intended to apply to specific tasks (e.g. listening to a story, talking about a picture, reading about an invention, writing a letter), as an aid to the teacher and learner in assessing performance. It is of course perfectly possible for a learner to perform to different bands of achievement for different task and different skills.

MATEMAT K

MATEMATİK

(Haftalık ders sayısı 5, yıllık toplam 90 ders saati)

GİRİŞ

XXI. yüzyılda matematik eğitimi yalnız doğa olaylarını araştırması ve teknikte değil insanoğlunun mantıklı, eleştirel ve estetik düşünme duygularını geliştiren niteliklere sahip insan yetiştirmede her geçen gün daha büyük önem taşımaktadır. Başka sözlerle matematik eğitime yaşadığımız dünyada çok büyük önem verilmektedir. Matematik eğitimi insanoğluna karşı laştığımız doğa olaylarını doğru ve mantıklı olarak anlaması na, hayatta ve toplumda karşı laştığımız birçok problemin çözümünde kolaylık sağlar. Matematik eğitimin en önemli amacı, kalkınma için gerekli olan niteliklere sahip insan gücünün yetiştirmesidir. Bu nedenle ilköğretim matematik eğitimi genel olarak çok yönlü öğretim, eğitim ve bilgi edinme açısından en önemli derslerden biridir.

Öğrenciler üçüncü sınıfı matematik dersinin esas kavramları olan küme, alt küme, bire bir eşleme ve farklı geometrik kavramlarını en yüksek seviyede benimsemiş durumdadır. Dördüncü sınıf öğrenciler edindikleri bilgileri adım, adım pekiştirmeleri gerekir. Aynı zamanda öğrenciler günlük yaşamda karşı laştıkları pratik problemlerin çözümlerine büyük önem vermeleri gerekir. Matematik problem çözme yeteneğini geliştirmek öğrencilerde büyük akıl becerisi isteyen bir olgudur. Problemler seçilirken düşünmeyi gerektiren matematik problemler seçilmelidir. Üçüncü sınıf olduğu gibi öğretmen öğrencilerin benzerlik, farklı şekillerin ayırt edilmesi, oranlar ve kıyaslama yapabilme kavramlarını geliştirmeleri gerekir. Öğrencilerin daha çok bağımsız çalışmaya teşvik edilmelidirler. Dördüncü sınıf öğrenciler daha çok sayısal matematik problemlerin çözümü ile ilgili bilgi ve beceriler kazanmaları gerekir. Tüm bu kavramları öğrencilerin kavrayabilmeleri ve benimseyebilmeleri için öğretmen birçok yeni yöntem kullanması gerekir.

UZAK HEDEFLER

Dördüncü sınıf matematik müfredat programının amacı :

Öğrencilerin:

- hayal ve düşünme gücünü, matematiğe karşı merak ve estetik duyguları geliştirebilmeleri;
- düşüncelerini doğru tarafsız ve açık kılıkla geliştirebilmeleri;
- bağımsız ön yargısız çalışmayı ve işbirliği yapma özelliğini geliştirebilmeleri;
- matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri günlük hayatta uygulayabilmeleri;
- matematik dersinde edindikleri bilgi ve becerileri diğer derslerde ve ileriki eğitim yıllarında kullanabilmeleri gerekir.

GENEL HEDEFLER

Müfredat programının genel hedeflerini özetle aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:

- 1-10000'e kadar sayılarla yapılan toplama, çıkarma, çarpma ve bölme işlemlerini yapabilmeleri, ayrıca ondalık sayıları sayı doğrusunda gösterebilmeleri;
- Matematik dersinde edindikleri bilgi ve becerileri günlük hayatta karşılaşılan problemlerin çözümünde kullanabilmeleri;
- Sayısal eşitlik ve eşitsizlikleri somut problemlerin çözümlerinde uygulayabilmeleri;
- Dikdörtgen, kare, çember, paralelkenar, yamuk gibi düzlemsel cisimleri ayırt edebilmeleri;
- Küp, dikdörtgen prizma, piramit gibi katı geometrik cisimlerin yanal yüz, ayrıt ve köşe sayısını; ayrıca koni, silindir ve kürenin yüzeylerini ayırt edebilmeleri;
- Simetrik cisimleri ayırt edebilmeleri.
- Bazı geometrik cisimlerin uzayda paralel ötelenmesini yapabilmeleri.

- Basit verilerin toplamını ve sıranı tanımlamasını yapabilmeleri.
- Doğru parçaların uzunluklarını ölçülmesinde kullanılan mm, cm, dm, m, dkm, hm, km birimleri; kütle ölçü birimlerini g, dkg, hg, kg, t; Sıvı ölçü birimlerini l, dkl, hl, cl, dcl, ml; ve zaman ölçü birimlerini saniye (sec), dakika (min), saat (h), gün, ay, yıl, on yıl, yüz yıl (asır) gibi birimleri tanımlaması ;
- Koordinat sistemi; Bir noktanın düzlemde koordinatı .
- Ölçme sonuçlarını tablo halinde gösterebilmeleri gerekir.

MÜFREDAT PROGRAMININ İÇERİĞİ			
KATEGORİLER	ALT KATEGORİLER	Ders saatleri	%
1. Kümeler	Kümeler	8	8,8
	Bağıntılar		
2. Aritmetik Cebir	10000'e kadar Doğal sayılar	51	56,6
	1-10000'e kadar sayılarla yapılan işlemler ve işlemlerin özellikleri.		
	Eşitlik ve Eşitsizlikler.		
3. Geometri ve Ölçme	Doğrular	23	25,5
	Geometrik Şekiller		
	Ölçmeler		
4. Verilerin İşlenmesi	Verilerin işlenmesi.	8	8,8

PROGRAM İ ÇERİ Ğİ VE KAZANIMLAR

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders İ çerikleri	Kazanı mlar
1. Kümeler ve bağı ntı lar	1.1. Kümeler 1.2. Bağı ntı lar	<ul style="list-style-type: none"> • Küme ve elemanları . $\in$ ve $\notin$ sembolleri. • İ ki kümenin elemanları arası nda yapı lan eşleme iş lemi. 	<p>Öğrenciler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kümelerin elemanları nı belirlemeleri; • Elemanları n bir özelliğine göre alt kümeleri oluşturabilmeleri; • Küme elemanları nı eş leyerek kısı yaslayabilmeleri; • Fonksiyon kavramı nı anlamaları .
2. Aritmetik ve Cebir	2.1. 10000'e kadar doğal sayı lar. 2.2. 1-10000'e kadar doğal sayı larla yapı lan iş lemler ve iş lemlerin özellikleri	<ul style="list-style-type: none"> • 1000 e kadar doğal sayı lar. 1000'e kadar doğal sayı ları n yazı lması ve okunması , sı ralaması ve karşı laş tırması , bölüklere (birlik, onluk, yüzlük ve binliklere) ayrı lması • 10000'e kadar doğal sayı larla yapı lan (onluk, yüzlük ve binlik bozmadan ve bozarak) yapı lan toplama iş lemi. • 10000'e kadar doğal sayı larla yapı lan (onluk, yüzlük ve binlik bozmadan ve bozarak) yapı lan çı karma iş lemi; • Büyük sayı larla yapı lan çarpma iş lemi ve özellikleri. On, yüz ve bin sayı sı yla yapı lan çarpma iş lemi. Üç basamaklı sayı ları n bir basamaklı sayı larla çarpı mı .Üç basamaklı 	<ul style="list-style-type: none"> • 1-10000'e kadar doğal sayı ları doğru olarak okuyabilmeleri ve yazabilmeleri; • 1-10000'kadar sayı larla yapı lan eldeli ve eldesiz toplama iş lemlerini yapabilmeleri; • 1-10000'e kadar sayı larla yapı lan eldeli ve eldesiz çı karma iş lemlerini yapabilmeleri; • İ ki basamaklı sayı ları n iki ve üç basamaklı sayı larla yapı lan yan yana ve alt alta çarpma iş lemi; • İ ki basamaklı sayı ları n bir ve üç basamaklı sayı larla yapı lan bölme iş lemi; • Bir sayı nı n bölenini ve katı nı

	<p>2.3. Eşitlik ve Eşitsizlikler</p>	<p>sayı ları n iki basamaklı sayı larla çarpma iş lemi. Son basamakları nda sı fı r bulunan sayı ları n çarpı mı .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Büyük sayı larla yapı lan çarpma iş lemi ve özellikleri. Üç basamaklı sayı ları n bir basamaklı sayı larla çarpı mı .Üç basamaklı sayı ları n iki basamaklı sayı larla çarpma iş lemi. Son basamakları nda sı fı r bulunan sayı ları n çarpı mı . • Bir sayı nı n katları ve bölenleri. • Basit sayı sal anlatı mlar (ayraçlı ve ayraçsı z sayı sal matematik ifadeler, iş lem önceliği ve farklı hesap yolları). • Matematik ifadelerde harfleri doğru olarak kullanabilmeler. (sayı lar yerine yazı lan harfler; sayı sal matematik ifadelerin farklı değ erleri için sayı sal değ erleri hesaplaması). • $a \pm x < b$, $a < x < b$ $a > x > b$; $x \cdot a = l$, $a \neq 0$, $x \cdot a < b$, $a \neq 0$, $x \cdot a > b$, $a \neq 0$, $a \cdot x = b$, $x \neq 0$, $a \cdot x < b$, $x \neq 0$, $a \cdot x > b$, $x \neq 0$, $a : x = b$, $x \neq 0$, $a : x < b$, $x \neq 0$, $a : x > 0$, $x \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a < b$, $a \neq 0$, $x : a > b$, $a \neq 0$. şeklindeki denklem ve eşitsizlikler • Rasyonel sayı lar. Bir sayı sı ndan daha küçük ve daha büyük kesirler; denk kesirler (III. Sı nı f 	<p>belirlemeleri;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harfi matematik ifadelerin sayı sal değ erlerini hesaplayabilmeleri. • $a \pm x < b$, $a < x < b$ $a > x > b$; $x \cdot a = l$, $a \neq 0$, $x \cdot a < b$, $a \neq 0$, $x \cdot a > b$, $a \neq 0$, $a \cdot x = b$, $x \neq 0$, $a \cdot x < b$, $x \neq 0$, $a \cdot x > b$, $x \neq 0$, $a : x = b$, $x \neq 0$, $a : x < b$, $x \neq 0$, $a : x > 0$, $x \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a = b$, $a \neq 0$, $x : a < b$, $a \neq 0$, $x : a > b$, $a \neq 0$; şeklindeki eşitlik ve eşitsizlikleri çözebilmeleri ve basit metinli problemlerin çözümlerine uygulayabilmeleri • “Bir” sayı sı ndan daha küçük ve daha büyük olan kesirleri anlayabilmeleri; denk kesirleri, payı ve paydası aynı olan kesirleri kı yaslayabilmeleri. • Kesir sayı ları sayı ekseninde gösterebilmeleri
--	---	---	--

		müfredat programını n kesir ünitelerinin pekiştirilmesi); payları ve paydaşları eşit olan kesirlerin karşılaştırılması .	
3. Geometri ve ölçme	3.1. Doğrular 3.2. Geometrik şekiller 3.3. Ölçmeler	<ul style="list-style-type: none"> • Doğru parçası , doğru, yarı m doğru; dik ve paralele doğrular. • İki doğrunun karşılıklı durumları ; • Açılar ; dik açı (tam açının $\frac{1}{4}$'i olarak); doğru açı $\frac{1}{2}$ (tam açının $\frac{1}{2}$'i olarak); • Açılarının karşılaştırılması ; dar açı (dik açıdan küçük açı), geniş açı (geniş açıdan büyük olan açı). • Dikdörtgen, kare, çember, paralel kenar, yamuk gibi düzlemsel şekiller ve alanları . • Küp, dikdörtgen prizma, ve piramit gibi geometrik cisimler, cisimlerin yan yüz, ayrı t ve köşe sayıları ; ($f + k - b = 2$, olduğunu görebilmeleri. Burada f - yan yüz sayısı , k - köşe sayısı ve b - ayrı t sayısıdır). Koni, silindir, küre gibi cisimlerin yüzeyler. (konik, silindirik ve küresel yüzeyler). • Doğru parçalarının uzunluklarının ölçülmesi (birimler: mm, cm, dm, m, dkm, hm, km). 	<ul style="list-style-type: none"> • Bir doğrudan diğer bir doğruya doğru parçasını pergele taşıyarak belirleyebilmeleri; • Dik ve paralel doğruların ayrırt edebilmeleri.; • Dik, doğru ve tam açıyı ayrıca dar ve geniş açıları ayrırt edebilmeleri.; • Dikdörtgen, kare çember, paralel kenar yamuk gibi düzlemsel şekilleri ve alanlarını ayrırt edebilmeleri; • Çokgenlerin çevre uzunluklarını ayrırtlarını n uzunluklarını ölçerek hesaplayabilmeleri; • Küp, dikdörtgen prizma piramit gibi cisimlerin ayrırt uzunluklarını yan yüzlerini köşelerini (açılarını) belirleyebilmeleri ve ayrırt edebilmeleri; • Koordinat sisteminde bir noktanın koordinatını belirleyebilmeleri; • Doğruya göre simetrik cisimlerin ayrırt edebilmeleri; • Eş cisimleri ayrırt edebilmeleri.; • Uzunlukları mm, cm, dm, m birimleri ile

		<ul style="list-style-type: none"> • Kütle ölçü birimleri (g, dkg, hg, kg, kv, t). • Sıvı ölçü birimleri (l, dkl, hl, cl, dcl, ml). 	<p>ölçebilmeleri ve dkm, hm ve km birimleri anlayabilmeleri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sıvıların hacimlerin ölçebilmeleri
4. Verilerin İşlenmesi	4.1. Verilerin İşlenmesi	<ul style="list-style-type: none"> • Basit kombinasyon hesapları nda elde edilen verilerin işlenmesi (üçüncü sıvı elde edilen bilgilerin pekiştirilmesi). 	<ul style="list-style-type: none"> • Verileri tablo halinde gösterebilmeleri ve okuyabilmeleri. • Basit kombinasyon problemleri çözebilmeleri gerekir

ÖĞRETİMYÖNTEMLERİ

Okullardaki matematik eğitimi öğrencilerin matematik dersine karşı olumlu tutumunu, estetik düşüncelerini artırarak, öğrenim geliştirecek nitelikte bir ortam yaratmalıdır.

- Okullardaki matematik eğitimi hiçbir şekilde, soyut ve konuşma şeklinde olmamalıdır. Çünkü matematik dersi özde olarak anlam ve bağıntıları açısından soyut bir kavramdır. Öğrencilere matematik konuları öğretilirken oyun, deneyler ve günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözebilmeleri.
- Matematik konuları ön koşul bir yapıya sahiptir. Matematikteki konuları bir kereden tümüyle anlamak mümkün olmadığından öğrenciler matematik dersine ait bilgileri *sarmal* yay şeklinde geliştirmek zorundadır. Matematikte herhangi bir kavram, onun ön koşulu durumundaki diğer kavramlar kazandırmadan verilemez. Küçük, küçük matematik konuları birleştirerek ön koşul durumundaki diğer kavramları kazandırmak iyi bir yol oluşturur. Bu şekilde matematik bilgiler daha kolay benimsenir, pekiştirilir ve ön koşul durumundaki matematik kavramlar için bir ön hazırlık gerçekleşir.
- Teşvik matematik dersinin öğrenme anahtarıdır. Demek oluyor ki öğrencilere çalışmaya alışkanlığı kazandırmak için onları sistematik bir şekilde teşvik etmek ve çalışmalarında süreklilik kazandırmak, öğretmenin becerisine bağlı bir işlemdir. Söz konusu özellikler öğrencilerde mantıksal düşünmeyi hızlandıırır.
- Dördüncü sınıfta öğrenciler sayılarla yapılan işlemleri kavramaları ve daha iyi benimsemeleri gerekir. Öğrenciler arasında zekâ açısından ferdi farklılıklar olabilir. Bu nedenle öğretmen öğrenciler arasındaki ferdi farklılıkları ortadan kaldırmak için yöntemler aramalıdır. Öğrenciler arasındaki zekâ bakımından ferdi farklılıkları gidermek için bireysel ve küçük gruplarla çalışmak zorundadır.
- Farklı yöntemlerle çözülen problemler teşvik edilmeli. Öğrencilere problemlerin bir kaç çözüm yolu verilmelidir. Matematik dersinde edinilen bilgi ve becerileri, öğrenciler her zaman günlük hayata uygulayabilir durumda olmalıdır. Matematik eğitiminin amacı problemlerin çözümlerini mekanik olarak değil, konuları benimseyerek nitelikte olmalıdır. Bu şekilde öğrenci matematik eğitiminin önemini anlamış olacaktır.

- Matematik eğitiminin amacı öğrenmenin mekanik etkenlerini yada maddenin esas özelliklerini benimsemek için rutin özellik kazanmak değildir. Matematik eğitiminin amacı öğrencilerin edindikleri bilgi ve becerileri her zaman kullanabilecek duruma gelmeleridir.
- Öğrenci her zaman yaşına uygun olan matematik problemleri çözerek sezgi gücünü geliştirir ve “bir adım” önde hareket eder.
- Öğretmen bir yıl lık 90 ders yıl lık müfredat programını yeterli olmadığını her zaman göz önünde bulundurması gerekir. Bu nedenle aynı nitelikli problemlerin çözümlerine fazla önem vermemesi gerekir. Öğretmen farklı problemler çözmek zorundadır.
- Öğrenme karşılıklı etkileşimdir. Programda, hedef ve davranışların gerçekleşmesi için seçilen iyi metot ve teknikler, ders kitapları ve öğretmenlerin iyi bir eğitime sahip olmaları büyük önem taşır.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme, eğitim etkinliklerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Öğretmen öğrenci başarılarını değerlendirmede öncelikle programla belirtilen amaçlara ne derece ulaştığını, başka sözlerle, davranışlarını ne kadarını kazandığını n saptanması işlemidir. Bu çalışmaların sonunda, öğrenci başarıları değerlendirilir.

Öğrencilerin davranış düzeyleri

Öğrencilerin davranış düzeyleri genel olarak üç basamakta değerlendirilir.

1.basamak – Öğrenci başarılarını değerlendirmede öncelikle öğrencinin programda belirtilen amaçlara ne derece ulaştığını n saptanmasıdır. Öğrenciler gördükleri derslerin benimsenmesinde müsaade edilen alt sınırlar (minimum) % 40 olmalıdır. Söz konusu düzeye sahip öğrenciler, sınırlı sayıda matematik yöntem kullanarak ve öğretmenin yardımı ile her zaman matematik problem ve konularını n açıklamasını yapabilen öğrencileri kapsar.

2.basamak – Burada dersleri benimseme sınırları %50 - % 80 arası nda değişir. İkinci basamak bilgisine sahip öğrenciler matematik

problem ve konularını öğretmenin sınırlı yardımı ve çok olmayan matematik yöntem ve hatalarla çözebilen öğrencileri kapsar.

3.basamak – Burada derslerin benimsenmesi % 80 ’in üzerindedir. Bu düzeydeki öğrenciler en yüksek (maksimum) bilgi düzeyine sahip olan öğrencilerdir. Üçüncü basamak bilgisine sahip öğrenciler, matematik problem ve konularını farklı matematik yöntemlerle çözer, problemlerin analizini yapar, verilerin değerlendirmesini ise çok yüksek bir düzeyde mantıklı, açık ve süreklilik içinde bağımsız olarak yaparlar.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Ölçme ve değerlendirme süreci programda öngörülen amaç ve davranışlara uyum içinde yapılması önerilir. Ölçme ve değerlendirme işlemi eğitimin amaçlarına ve öğretim gerçeklerine uygun olmalıdır. Öğrencilerin bilgi başarılarını değerlendirmede aşağıda belirtilen elemanlar ile saptanabilir.

- Sözlü yanıtların değerlendirmesi;
- Sınıftaki etkinliklerin değerlendirmesi;
- Grup çalışmalarındaki yardımlaşma değerlendirmesi;
- Ev çalışmalarının değerlendirmesi;
- Belirli konular için test değerlendirmesi;
- Ünite sonundaki test değerlendirmesi;
- İlk yarı yıl sonunda test değerlendirmesi;
- Yıl sonundaki test değerlendirmesi vb.

Yıl sonunda değerlendirmeler dayanarak öğretmen öğrencinin ortalama notunu çıkartmalıdır.

DERSLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dördüncü sınıf matematiğin aşağıdaki derslerle yakınlığı vardır.

- **Ana dili** – Matematik anlatımlarını konuşma diline “Çevirisi”.
- **Güzel sanatlar** – Düz, eğri, açık, kapalı eğrilerin ve çeşitli geometrik şekillerin çizimleri;
- **Beden Eğitimi ve spor** – Uzayda yönlendirme (önde - arkada ve sağ - sol ve hareketler; yüksek atlama vb. çeşitli ölçme işlemleri;
- **El işi** – Kartondan, kili boya ve plastik macundan çeşitli geometrik cisimlerin yapımı vb.

FEN B L MLER

- NSAN VE DO A

İ NSAN VE DOĞA

Haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 36 ders saati

GİRİŞ

Yaygın eğitim dördüncü ve beşinci sınıflarında öğrenilecek İnsan ve Toplum dersi, ilk defa üçüncü sınıfta öğretilmeye başlanmıştır ve biyoloji, kimya, fizik ve coğrafya gibi bilimlerden tümleşik bir şekilde sunulmaktadır. Öğrenci, kendini çevreleyen doğayı, doğadaki cisimleri, insanın doğadaki konumunu ve görevini, yeni enerji kaynaklarına duyulan gereksinimler, yaşamsal çevrenin zararlı maddelerle kirletilmesinden korunmasını veya doğal kaynakların ve diğer maddi zenginliklerin kontrollü kullanımını öğrenmeye başlar.

UZAK HEDEFLER

İnsan ve Doğa dersi uzak hedefleri şunlardır:

- Doğayı, doğadaki cisimleri, yaşamsal çevreyi ve korunmasını öğrenme yeteneğini geliştirebilme
- Doğadaki cisimlerin maddi bütünlüğü ve sürekli hareketliliğinin farkına varabilme
- Farkında olma, ölçme, doğal yasalarla ilişkili doğru sonuçlar elde etme ve sonuçlar arasında ilişki kurup somut problemleri çözme alışkanlığını geliştirebilme
- Dengeli, öz eleştirel, dayanıklı, okuldaki öğretmenleriyle işbirliğine açık ve yaşam zorluklarıyla karşı karşıya gelebilecek kişiliği oluşturabilme

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Bilgi açısı ndan:

- Canlı varlıkların çoğalması , özelliklerin kalıtımı , yapı sı ve çeşitliliği ve canlı ların çevre ile olan ilişkisi hakkında kavramlar, terim ve kavramları öğrenebilme
- Cisimlerin yapı elemanı olarak maddeyi ve doğada bulunma hal ve durumlarını öğrenebilme
- Etrafında ve daha geniş boyutlardaki yaşamsal çevreyi öğrenebilme
- Doğadaki temel büyüklüklerin ölçme birimlerini öğrenebilme
- Günlük hayatta karşılaşılan doğa olaylarını öğrenebilme
- Çizim, plan, harita ve havadan çekilen fotoğrafların anlamlarını öğrenebilme

Anlama açısı ndan:

- Canlı varlıkların (bitki ve omurgasızlar) hayati süreçlerini, yapı sı nı çeşitliliğini ve çevre ile ilişkisini anlayabilme
- Madde ve enerji dönüşüm ilişkilerini anlayabilme
- Cisimlerin temaslı (basınç, sürtünme) ve temasız (çekim, elektrik ve manyetik alan) etkileşimini anlayabilme
- Etrafında ve daha geniş boyutlarda meydana gelen doğa olaylarını ve değişimlerini anlayabilme

Uygulama açısı ndan:

- Günlük yaşamda canlı varlıkların hayati süreçlerini, yapı sı nı çeşitliliğini ve çevre ile ilişkisi hakkında bilgilerini uygulayabilme
- Ölçme birimlerini (metre, terazi, litre, saat, termometre) uygulayabilme
- Sürtünmeyi, yaşamsal gereksinimler için, artırıp azaltılma şekillerini uygulayabilme
- Karşılaşılan ayırma yöntemlerini uygulayabilme

Analiz açısı ndan:

- Canlı ların yaşamsal süreçlerini (beslenme, üreme, kalıtım), yapı sı nı ve ekolojisini analiz edebilme
- Madde dönüşümüne etkiyen faktörleri analiz edebilme

- Ölçü birimleri (metre, kilogram, litre ve saat) askatları nı bu birimlerin üskatları yla iliş kilerini analiz edebilme.
- Etrafı nda ve daha geniş ortamlarda bazı doğal süreçleri (su dolaş ı mı , dönüş ümler, malzemenin aş ı nması ve taş ı nması) analiz edebilme

Sentez aç ı sı ndan:

- İ ki veya daha fazla maddeden elde edilen karı ş ı mları sentez edebilme
- Magnetizma, astronomi ve ış ık kaynakları olan cisimlerin temass ız mekanik etkileş imi ortak özelliklerinin sentezini yapabilme

Değerlendirme aç ı sı ndan:

- İ nsan yaşam ı ve ç alı ş maları aç ı sı ndan doğ anı n önemini değerlendirebilme
- Günlük yaşamda miktar belirleme aç ı sı ndan ölçü birimlerini değerlendirebilme
- Doğ anı n insan sunduğ u maddi zenginlikleri ve doğal ortamı korumak için insanı n doğ aya karşı davranı ş ları nı değerlendirebilme
- Doğ al koş ullar ile insan çevresi arası ndaki ilişkileri değerlendirebilme

DERS İ Ç ERİ Ğ İ

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders saati	%
I. Canlı lar ve yaş amsal süreçler	1.Canlı ları n özellikleri 2. Bitkiler ve hayvanlar 2.Canlı lar ve çevre	12	32.43
II. Madde ve enerji	1.Madde ve özellikleri 2.Madde dönüş ümleri	8	22.97
III. Fiziksel süreçler	1.Kuvvet ve hareket 2.Elektrisite, magnetizma ve ış ık	9	24.32
IV. Yeryüzü ve uzay	1.Yaş amsal çevre, Dünya, Güneş, Ay ve gezegenler	7	20.27
Toplam		36	99,99

Kategori	Alt kategori	Ders İ çeriği	Kazanı mlar	Dersler arası iliş ki
I. Canlı varlı klar ve yaşamsal süreçler	I.1. Canlı varlı kları n özellikleri ve	<ul style="list-style-type: none"> - Tüm canlı lar hücrelerden oluşmuştur. - Bitki ve hayvan hücreleri benzerdir, ancak ř ekil bazı kısı mları bakı mı ndan farklı lık gösterirler. - Mikroskop yardı mı yla hücrenin çoğu kısı mları (hücre zarı , hücre duvarı , sitoplazma, çekirdek) görülebilmektedir. - Canlı lar tek veya çok hücreli olabilirler. ☐ Çiçeğin yapı sı ve bitkilerin çiçekle üremeleri - Bitkilerin çiçeksiz üremeleri (kozalıklı ağaçlar, mantarlar, eğrelti otları) ☐ Bitki, hayvan ve insanların beslenmesi ☐ İ nsan ve hayvanlarda ebeveyn den yavruya özelliklerin taşı nması 	<p>Öğrenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Küçük cisimlerin gözlemlenmesi için belirli optik araçları nı kullanı r. ☐ Tüm canlı ları n hücre diye adlandı rı lan küçük odalardan yapı ldı ğı nı açı klar. ☐ Hayvansal ve bitkisel hücrelerin temel kısı mları nı (hücre zarı , hücre duvarı , çekirdek, kloroplast ve sitoplazma) isimlendirir ve açı klar. ☐ Hayvansal hücreleri bitkisel hücrelerden ayı rt eder. ☐ Tek hücreli canlı ları n temel kısı mları nı isimlendirir. ☐ Çiçeğin temel kısı mları nı isimlendirir. ☐ Çiçekli bitkilerde tozlaşma sürecini açı klar. ☐ Mantar, eğreti otu gibi bazı bitkilerin çiçek yerine sporlarla ürediklerinin farkı nda olur. ☐ Bitki, insan ve hayvanları n beslenme ř ekillerini ayı rt eder. 	<p>Canlı ları n vücut kısı mları nı n çizilmesinde resim. İ nsan kalbinin nabı z yoklaması ve uzunluk ölçülmesinde matematik vb.</p> <p>İ nsan ve Doğa dersi bilgilerinin pekiştirilmesine yönelik İ nternet araştı rımları nda Bilgisayar dersi</p> <p>Doğa ve canlı alemini korumaya yönelik öğrencilerin bilinçlendirilmesinde Yurttaş lık Eğitim dersi.</p>

	I.2 Canlı lar ve çevre	☐ Çiçeksiz bitkiler (mantarlar, kozalaklı ağaçlar, eğrelti otları) ☐ Omurgasız hayvanların (gövdenin dış yapısı ve çeşitli yaşamsal ortamlarda yaşama uyumu) özellikleri ve başlıca grupları ☐ Canlı lar ve yaşamsal çevre ekosistemi oluşturur - Bir ekosistemdeki canlı ların tümü, canlı topluluğunu oluşturur. Bitkiler üretici, hayvanlar tüketici, mikroplar ise parçalayıcıdır. ☐ Çeşitli kaynaklardan (fabrika, trafik vb.) havanın kirlenmesi, insan ve diğer canlı sağlıklarına zararlıdır.	☐ Hayvan ve bitkilerde ebeveyn özelliklerinin yeni nesle taşıma olgusunu açıklar. ☐ Yaşadığı çevrede rastladığı çiçeksiz bitkileri isimlendirir ve özelliklerini açıklar. ☐ Çiçekli otsu ve odunsu bitkilerin tipik örneklerini isimlendirir. ☐ Omurgasızların temel özelliklerini açıklar. ☐ Omurgasızların dış yapısı ve yaşadıkları ortamları açıklar. ☐ Çeşitli hava kirlenme kaynakları sayar. ☐ İnsan ve diğer canlıların sağlığına açıklar.	Doğayla ilgili kavramların doğru adlandırılmasıyla ilgili yazılarda Türkçe dersi.
Madde ve Enerji	II. 1. Madde ve Özellikleri	1. Cisimlerin yapısı olarak madde - Saf maddeler - Karışımlar	- Tüm cisimlerin birden çok maddeden yapıldığını açıklar. - Cisim ve madde kavramlarını ayırır. - Maddeleri yapı ve özellikleri	- Yanlış yapmadan güzel yazmada Türkçe dersi. - Kağıt, ağaç, plastik, çeşitli

		<ul style="list-style-type: none"> - Saf madde ve karışım kaynağı olarak su, hava ve toprak. - Karışımın saf maddelere ayrıştırılma yöntemleri <p>2. Dönüşümlü ve dönüşümsüz değişimler</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suda çözünen ve çözünmeyen maddeler - Yaşamsal önemi olan maddeler - Enerji kaynakları <p>3. Madde dönüşümleri hava kirliliğine neden olabilir</p>	<p>bakımından ayrıştırılır. Örneğin, su, ağaç, cam, metal, gaz, pamuk, plastik, kağıt vb.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saf maddeleri karışımardan ayrıştırılır. Örneğin, yağmur suyu, deniz suyu, bulamık su, kristal şeker, çay, kahve, kristal yemek tuzu, tuzlu su vb. - Karışımın kaynağı olarak toprağı tarif eder. - Katı karışımın ayrıştırılma yöntemlerini, örneğin eleme, manyetizma ile ayrıştırılma vb. katı - sıvı karışımın ayrıştırılma yöntemlerini, örneğin, çöktürme, süzme, buharlaştırılma vb. açıklar. - Dış faktörlerin etkisiyle (sıcaklık, basınç vb.) maddenin yapı ve şeklinin değişebileceğini açıklar. - Su, hamur, çikolata gibi maddelerde ısınma ve soğumanın değişikliğe neden olduğunu açıklar. - Donma, erime, buharlaşma gibi dönüşümlü süreçleri gösterir. - Mum, odun, şeker, kağıt vb. yanması olayı gibi dönüşümsüz 	<p>foliyolar vb. malzemelerle çalışmada El İşi dersi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sağlık ve yaşamsal çevre korunması bilinçlendirilmesinde Yurttaşlık Eğitimi dersi. ▪ Çeşitli model ve şekil çizimlerinde kullanılan kalem, boya, plâselin vb. malzemelerde Resim dersi. ▪ Ölçme, birimleri hesaplamada (sıcaklık, uzunluk, kütle, hacim) ve grafik hazırlamada Matematik dersi
--	--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Su, hava ve toprağı n kirlilikten korunması 	<p>süreçleri gösterir.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yaşam açısı ndan önemli madde olarak su ve havayı değerlendirir. - Hammadde, beslenme kaynağı gibi maddi zenginliklerin kaynağı olan toprağı analiz eder. - Yaşam için önemli bazı maddeleri tanımlar. Örneğin, inşaat malzemeleri, ağaç, meyveler, sebzeler, yakıtlar vb. - Doğaya karşı insandan doğabilecek tehlikeler konusunda bilinçli davranır. - Kendi ve toplum sağlığı açısı ndan çevre korunmasını n yararlı olduğunu değerlendirir. 	
Fiziksel Süreçler	III. 1. Kuvvet ve Hareket	<ul style="list-style-type: none"> • Metre ile doğadaki cisimlerin araları nda olan mesafeyi, boyları nı ölçebilir ve ölçüleri bakı mı ndan karşı laştı rabiliriz. • Litre, sı vı ölçme birimidir, düzensiz cisimlerin hacminin hesaplanması . Bası nç • Zaman ölçü birimi saniyedir. • Kütle ölçü birimi kilogramdı r. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzunluk ölçü birimi olarak metreyi, askatları nı ve araları ndaki ilişkiyi, örnek vererek, açıklar. • Cisimler arası ndaki mesafeyi, cisimlerin boyları nı ölçmede metreyi kullanı r ve cisimleri karşı laştı rır. • 1 dm kenar uzunluklu kütle litreyi belirler. • Sı vı ya batı rı lı mı ş cisme uygulanan bası ncı açıklar. • Saat göstergelerine bakarak 	<p>Programda yer alan araçları n yapı sı nda El İ ş i dersi. Belirtilen büyüklüklerin ifadesinde Matematik dersi.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Sıcaklığı artışı ve azalmasıyla tüm cisimler genişler ve büzülürler. Cisimlerin sıcaklığı çeşitli termometrelerle ölçülür. • Doğadaki tüm cisimler buldukları yere basınç uygularlar. • Birbirlerine temas eden cisimler, aralarında sürtünerek hareket ederler. • Basit makineler dışında günlük yaşamda insan, daha karmaşık makineler de kullanılır. 	<p>herhangi bir anda zamanı belirler.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gün-gecenin saat sayısı, saatte dakika sayısı, dakikada saniye sayısı söyler. • Kütle ölçü birimi olarak kilogramı, askatları ve sakatları ilişkilerini belirler. • Sıcaklığı arttırarak küçülterek doğadaki cisimlerin genişleme ve büzülmelerini gösteren örnekler bulur (su anomalisi). • Doğadaki cisimlerden basınç örnekleri bulur ve özelliklerini bilir. • Sesin hava, su, metal cisimler içerisinde yayılmasına deneyler bulur ve ses yankısı açıklar. • Basit makinelerle (insan kolu) ile karmaşık makinelerle (makas, ceviz kıracağı, kışkaç, el arabası, vinç ve bisiklet) çalışmanın farkını belirler. 	
	III. 2. Elektrik, manyetizma ve ışık	<ul style="list-style-type: none"> • Statik elektriği gösterecek çok sayıda deney vardır. • Doğadaki cisimler temas ederek veya temas etmeden etkileşirler • Tüm ışıklı cisimler ışık 	<ul style="list-style-type: none"> • Günlük yaşamdan statik elektriğin varlığını gösteren deneyler gösterir. • Doğada cisimlerin temas ederek veya temas etmeden (mekanik, manyetizma ve astronomi) etkileşimine örnekler bulur. • Çeşitli ışık kaynak örnekleri ve bu 	

		kaynağıdır.	kaynakların ortak özelliklerini söyler.	
Dünya ve Uzay	IV. 1. Benim Çevrem	<ul style="list-style-type: none"> • İnsan ve çevresi - Yer yüzü şekilleri, kayalar, mineraller, toprak - Hava (atmosfer), birleşimi, özellikleri (ısı nma, soğuma, nem oranı , basınç, hareket, yağışlar, çevremdeki rüzgarlar ve özellikleri), hava durumu, - Su, özellikleri, su cisimleri, su dolaşımı , başlıca süreçler, çevremde ve ülkemde su cisimleri. 	<ul style="list-style-type: none"> - Çevresindeki doğal ortamın fiziksel özelliklerini (konumu, şekli, boyutları , yapısı). - Kaya ve mineralleri ve özelliklerini açıklar. - Çevresinde başlıca toprak cinslerini ve yararlanma şekillerini açıklar. - Atmosferin yapısını açıklar. - Yağmurlu, bulutlu, sisli gün gibi ifadeleri kullanarak hava değişimlerini izler. - Suyun doğada dolaşımını açıklar - Çevresinde ve daha geniş bölgelerde su kaynaklarını (nehir, göl, deniz, okyanus) belirler. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doğa şekillerinin gösterilmesinde Resim dersi. ▪ Çeşitli modellerin işlenmesinde El İşi dersi. ▪ İnsanları yerel yaşam ve ilişkileri ile çeşitli bölgelerde yaşayan insanlar ve ilişkilerinde Yurttaşlık Eğitimi dersi. ▪ Kavramların standart kullanımında Türkçe dersi.
	2. Kroki, Plan, Harita, Küre	<ul style="list-style-type: none"> • Kroki, Plan, Harita, Küre Okuma, Kullanma ve Doğada Yön Bulma 	<ul style="list-style-type: none"> - Yeryüzünün bir kısmı veya tamamını üzerinde bulunan oluşumlar küçültülerek özel işaretlerle kağıt ve küre üzerinde 	

	Okuma ve Kullanma		<p>gösterilebileceklerini açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kroki, plan ve haritayı ayırt eder. - Sırf, okul ve evinin krokisini çizer. - Hava fotoğrafından yaşadığı yerin planını fark edebilir. - Haritanın ana işaretlerini ve temel içeriğini fark eder. - Haritada temel yönleri belirler. 	
	IV. 3. Yer, Güneş Sistemi ve Uzak	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Güneş Sistemi, Yeryüzünde Yaşam ve Işık Kaynağı Olarak Güneş ☐ Yer ve Hareketleri, Mevsimlerin Değişimi ve Sonuçları, Ay- Dünyanın Uydusu ☐ Yerkabuğu ve Özellikleri (Kıta ve Okyanuslar) 	<ul style="list-style-type: none"> - Güneş Sisteminde gök cisimlerini belirler. - Gök cisimlerini ortak ve farklı özelliklerini açıklar. - Güneşin, Güneş Sisteminde merkezi cisim ve yeryüzünde ışık ve yaşam kaynağı olduğunu açıklar. - Yerin, kendi ve Güneş eksenine etrafında hareketlerini açıklar. - Yerin dış tabakasını, Yerkabuğu olduğunu açıklar. - Kara ve su yüzeylerini (kıtalar ve okyanuslar) ayırt eder. 	

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

İnsan ve Doğa dersinin başarılı gerçekleşmesi için çok sayıda yöntem, teknik ve çalışma biçimi uygulanıp, süreç ve olanaklar kompleksine (yeni bilgi, tekrarlama, pekiştirme, alıştıırma, ödev, proje çalışması, uygulama; resim, peyzaj, grafik, model, diyagram, laboratuvar araçları, çağdaş teknik araç ve gereçleri-bilgisayar, İnternet gibi olanaklar) gereksinim vardır.

Yöntem seçimi, ders öğretmenin yetkisindedir. Ancak seçim, öğrenci, ders konusunun içeriği, öğrencilerin bilgi seviyesine bağlı olarak yapılmalıdır.

Öğrencilerle çalışma yöntem ve teknikleri, ders ritmini canlandıracak ve tekdüzeliği kıracak şekilde karma ve çeşitli olmalıdır.

Öğrencilerle çalışma yöntem ve teknikleri, öğrenme kadar çok çeşitlidir. Çalışma biçimi, ders içeriğinin daha çabuk benimsenmesini ve bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerlerin kolay uygulanmasını sağlayacak ve günlük problemlerin çözümünde kullanılacak şekilde olmalıdır.

Nitelikli bir eğitim amaçlanarak şu yöntem ve teknikler önerilmektedir:

- Doğrudan öğretim (açıklama, alıştıırma yapma ve örnek çözme)
- Dolaylı öğretim (gözden geçirme, keşfetme, problem çözme)
- Soru sorarak öğretim (öğrencilere yönelik soru sorma yöntemleri)
- Tartışma ve işbirliğine dayalı öğrenme (küçük gruplar, daha büyük ve tüm öğrencileri kapsayacak gruplar)
- Düşündürerek öğretme (eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, bilgisayarla problem çözme);
- Projeye dayalı ve sahada araştırma yaparak öğretme
- İzletme, örneklendirme ve deney yaptırma ile öğretme
- Çoklu ortam/Bilgisayar destekli öğretim ve öğrenme
- Öz araştırma
- Doğada ve sanayi tesislerini ziyaret ederek öğrenme

Her durumda istenen başarıya ulaşabilmek için uygulanacak yöntemlerle uyumlu ders araç ve gereçleri kullanılmalıdır.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme, yapılan işi ve öğrencilerin başarılarını ölçmede kullanılan bir etkinlik ve araçtır. Öğrencinin durumunu açık bir şekilde gösteren bir aygıt rolünü oynamaktadır. Öğrencilerin öğrenme sürecini kapsayan geniş bir sistem olarak şu şekilleri içerir:

- biçimlendirici
- tanılayıcı
- genel
- güdüleyici

Her üniteden sonra yapılan sürekli değerlendirme en iyi sonuçları verir. Sadece kazanılan bilgileri değerlendirmekle kalmayıp, öğretme sürecinde öğrencilerde meydana gelen davranış değişikliklerinin derecesini de. Sonuç değerlendirmesi (sözlü cevaplar, proje çalışması, seminer çalışması, grup çalışmaları, deneysel çalışmalar, ev ödevleri, test ve sınav sonuçları) ise öğrencinin genel öğrenme etkinliklerini kapsar. Değerlendirme öğrencilerin üç öğrenme alanına göre yapılır:

- bilişsel alan (kognitiv)
- duyuşsal alan (afektif)
- devinişsel alan (psikomotor)

Öğretmen çeşitli ölçme araç ve tekniği kullanarak belli derecelerle notlandırır ve işlediği program kapsamına göre değerlendirmeyi: ünite sonunda, birkaç üniteyi kapsayarak, dönem sonunda ve yıl sonunda olmak üzere birkaç defa yapar. Değerlendirme öğrenci, ebeveyn, eğitim yöneticileri ve topluma açık, şeffaf olmalıdır.

Değerlendirme sonuçları öğretmenlerin şu amaçlarına hizmet eder:

1. Öğrencilerin gelişmelerini izler
2. Öğrencilere dersle ilgili ek bilgiler sağlar
3. Öğrencileri motive eder
4. Hedeflerin gerçekleşmesini izler
5. Öğrencilerin daha fazla bilgi edinme azıllığını değerlendirir
6. Başkasını ve kendini değerlendirmeye dayalı öğretime yansıtmasını izler

DERS ARAÇ VE GEREÇLERİ

İnsan ve Doğa dersi öğretiminin başarı sı için öğretmenler çeşitli bilgi kaynak ve araçları na başvurmalı dı rlar. Örneğin:

- 1) Türkçe ve diğer dillerde İnsan ve Doğa dersine yönelik kitaplar
- 2) Mesleki ve bilimsel dergiler, sözlükler ansiklopediler
- 3) Fotoğraf, model, şema, diyagram, maket, mineraller, harita, küre vb.
- 4) Çoklu ortam araçları (bilgisayar yazılı mları , Internet, CD).
- 5) TV, videorekorder, tepegöz, foto slayt, öğrencilere yarayacak bilimsel ve belgesel film içerikli video kasetler
- 6) Kütüphanelerde bulunabilecek diğer kaynaklar ve piyasada bulunabilecek araçlar

Öğretmen bulunduğu şartları dikkate alarak araç ve gereç seçimini yapar, ancak önemli olan görsel, sözel ve diğer duyularla algılanabilecek kavramların öğrenilmesi dengesine önem vermelidir. Bu seçim daima öğretme ve öğrenmenin niteliği arttı rı lacak şekilde yapılmalı dır.

Bununla birlikte araç ve yöntem seçme özgürlüğünden öğrenciler de yararlanabilmelidir.

SOSYAL B L MLER

- YURTTA LIKE T M

YURTTAŞLIK EĞİTİMİ

(haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 36 ders saati)

GİRİŞ

Yaygın öğretimdeki ilköğretim dördüncü sınıfında yurttaşlık eğitimi zorunlu ders olarak haftada 1 ders olmak üzere 18 hafta içinde 18 ders olarak geçilecektir.

Dördüncü sınıfta öğrenilen ders programlarının içeriği, yurttaşlık demokrasisinin şu kategori ile alt kategorileri tarafından seçilmiştir.

Böylece Bireysel Gelişme ve Kimlik kategorisinden “sağlık” alt kategorisi gelişirken; **Yönetim ve Yurttaşlık** kategorisinden de “Kanunlar” alt kategorisi gelişecektir.

Dördüncü sınıf programında da özel önem **Haklar ve Sorumluluklar** kategorisine verilerek, insan hak ve özgürlükleri konusunda, özellikle de çocuk hak ve özgürlükleri hakkındaki öğrenim yanı sıra, onlardan kaynaklanan hak ve sorumluluklar konusunda da daha geniş bir bilgiye özen gösterilecektir.

Nitekim **Ekonomi ve Teknoloji** kategorisi sayesinde öğrenciler, iş (çalışma), üretim ve tüketim gibi esas kavramlar konusunda bilgi sahibi olacaklar.

Görüldüğü gibi bu program öğrencilerin değişik ilgi alanlarını kapsamaktadır, dolayısıyla bu şekilde öğrenciler için oldukça çekici ve ilginç olacağı kesindir.

UZAK HEDEFLER

Yurttaşlık eğitimi dersi şu hedefleri içerir:

- Öğrencinin, sağlığının önemi, yaşam ve bireyin güvencesi konusundaki bilinçlendirilmesi;

- Bir toplumdaki yaşamın tüm dallarında bir düzenleyici olarak kanunların bilinmesi ile saygı lanması konusunda öğrencinin bilinçleştirilmesi;
- İnsan hak ve özgürlüklerin bilinmesi ile saygı lanması konusunda öğrencilerin yetenekleştirilmesi ve her çeşit ayrımcılığa karşı savaşımda öğrencilerin teşvik edilmesi;
- İş (çalışma), üretim ve tüketim gibi esas ekonomik kavramların öğrenilmesi ile uygulanması ;

HEDEFLER

Öğrenci:

Bilgi açısından:

- ✓ Şu genel sağlık enstitülerin örgütlenme yapısını ile işlevliğini: Acil yardım, sağlık ocağı (evi), ambulans, eczacılık, diş doktoru, hastane vb.;
- ✓ Topluluk, yerel ve merkezi enstitüler içindeki yaşamı düzenleyen kuralları, normları, adetleri ve esas kanunları ;
- ✓ Özgürlükleri, hakları, görev ve sorumlulukları ;
- ✓ Şu esas ekonomik kavramları : iş (çalışma), üretim, tüketim, para, bankalar vb.;

Anlama açısından:

- ✓ İnsan refahı için sağlığın ve temizliğin önemini;
- ✓ Demokratik toplum yaşamının düzenlenmesinde kanunların rolünü;
- ✓ İnsan hakları, özgürlükleri, görevleri ve sorumluluklarını tam içeriğini ve doğasını, onların nasıl gerçekleştiğini ve onların nasıl korunduğunu öğrenmeli;
- ✓ iş (çalışma), üretim, tüketim, para, bankalar vb. toplumun gelişmesinde ve her bireyin sağlık güvencesinde esas etmenler olduğunu;

Analiz açısı ndan:

- ✓ Sağlığı n gelişmesine ve korunmasına yardımcı sunan etmenleri;
- ✓ Somut durumlarda kanun dışı hareketlerin sonuçlarını ;
- ✓ Aile, okul ve topluluk ile daha geniş bir çapta insan haklarını n gerçekleştirme düzeyini;
- ✓ Maddiyatın oluşturulma sürecini, tasarrufun etkisini ve aşırı harcamadan doğacak sonuçları vb.;

Değerlendirme açısı ndan:

- ✓ İnsan sağlığı na çevre kirliliğinin zararlı etkilerini olduğu gibi, uyuşturucunun, sigaranın ve alkolün insan sağlığı na olan zararlarını vb.;
- ✓ Demokratik enstitülerinin işlevliğine ait normların (adetlerin), kurallarının ve kanunlarının saygılanması ;
- ✓ Yaşadıkları çevredeki haklarını n gerçekleştirme düzeyini;
- ✓ Maddi kazanımlarının oluşturulmasında iş (çalışma), üretim, tasarruf, para, pazar vb. temel (esas) ekonomik etmenlerin rolü ve önemi;

Tutum ve değerleri geliştirme açısı ndan:

- ✓ Tüm sağlık enstitülerine karşı olumlu bir tutuma sahip olması ;
- ✓ İnsan haklarını n tanınması ile saygılanması konusunda istek ve iradesini belirtmesi ile onlara ait bu görevlerin yerine getirilmesinde sorumluluk sahibi olması ;
- ✓ Temel yaşam gereksinimlerini sağlayan tüm ekonomik şekil ile kategorilere karşı açık ve eleştirel olmalı ; beslenme, elbise (giyim), yerleşim ve genel gelişme.

PROGRAM YAPISI

Kategoriler	Alt kategoriler	Ders sayısı
BİREYSEL GELİŞME VE KİMLİK	Sağlık	4
YÖNETİM VE YURTTAŞLIK	Kanun	4
HAK VE SORUMLULUKLAR	İnsan-çocuk hak ve özgürlükleri. Görevler (yükümlülükler) ve sorumluluklar	6
EKONOMİ VE TEKNOLOJİ	İş (çalışma), üretim ve tüketim	4
Toplam		18 ders

❖ BİREYSEL GELİŞME VE KİMLİK Sağlık (4 ders)

Öğrenci sağlıkla ilgili temel (esas) bilgilere sahip olmalıdır: Sağlık ve temizlik; çocuğun vücudu; doktor kontrolleri ilaçlar ve eczacılık; hastane ve sağlık evi;

Kazanımlar

- ✓ Öğretmen, doktor vb. tarafından alınan tavsiyelerin saygılanmasıyla sağlığın korunmasına ait şekilleri açıklaması ;
- ✓ Sağlık korunumunu gerçekleştirebilecek bazı sağlık hizmetlerini ve onların işlevliklerini belirtmesi (sağlık evi, eczane... hastane);
- ✓ Düzenli uyku, beslenme, doktor ziyaretleri, sağlığın korunması amacıyla uygun şekilde giyinmenin önemini değerlendirmeli

❖ YÖNETİM VE YURTTAŞLIK Kanun

“Kanun” alt kategorisinde öğrenci şunları öğrenmeli: kurallar ve kanun; polis, trafikte ve genelde topluluk içindeki kuralları vb.

Kazanımlar

- ✓ Demokratik toplumun işlevliğinde kural ve kanunların mecburi gerekliliğini açıklamalı ;
- ✓ Üye olduğu grup içindeki bazı kuralları açıkklamakla birlikte bu kuralları n grup etkinliklerine olan etkisini de açıklaması ;
- ✓ Toplumda yani topluluk içinde iyi davranış kurallarını uygulaması ;
- ✓ Belli kuralları n olmaması nı sonucu ortaya çıkan sorunları açıklaması ;

❖ HAK VE SORUMLULUKLAR **İnsan hak ve özgürlükleri**

Bu alt kategoride öğrenciler şu alanlara ait esas kavramları öğrenmelidir; insan hakları ; görev ve sorumluluklar; aile ve çevreye ait olan sorumluluk; yaşlılara ve özel gereksinimli kişilere olan saygı :

Kazanımlar

- ✓ En önemli haklar kategorilerini fark edebilmeli: medeni, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel haklar;
- ✓ Şı haklarla bağlantısı tespit edebilmeli: insan özgürlüğünü, düşünce ve onun ifadesini, çalışmayı ve maddi kazanımların güvenliği, mesleği, eğitimi, topluluk içindeki ortak yaşamı ;
- ✓ Kendisine, diğerlerine ve yaşadığı ortama ait görev ve sorumlulukları benimsemesi;

❖ EKONOMİ VE TEKNOLOJİ

Çalışma (iş), üretim ve tüketim

Bu alt kategoriyle ilgili öğrenciler şunları bilmeli: çalışma (iş), üretim, tüketim ve para yani bankalar.

Kazanımlar

- ✓ Bireysel, ailevi ve kollektif yaşamın zenginleştirilmesinde çalışmanın önemini anlaması ;
- ✓ Tasarrufun önemini kavraması ile aşırı tüketime dikkatli olması ;
- ✓ Tasarruf ve bankalar işlevliğinin önemini kavramalı ;
- ✓ Gelirler (maaşlar) ve fiyatlarının nasıl oluşturulduğunu açıklaması .

ÖĞRETİMYÖNTEMLERİ

Bu ders programının gerçekleştirilmesi amacıyla insanlarla görüşmeler örgütlenebilir, değişik kaynaklar kullanılabilir ve çözümler için olayları canlandırma örneğin:

- Topluluk içindeki değişik insanlarla görüşmeler (röportajlar, mülakatlar, anketler - bunların hazırlanması için öğrencilerin hazırlanması, konuşmalar, uzmanlarla danışmalar vb.);
- Değişik yayınların kullanımı (gazeteler, bültenler, haberler, metinler, videolar, dramalar, posterler vb.);
- Canlandırmalar (rollerle oyunlar, kamu etkinliklerinin değişik dallarından tartışmaları veya diğer durumlarının canlandırılması).

Çalışma metodolojisinde (yönteminde) özel önem şu aktif çalışma metodlarına verilmelidir: Projelerle çalışmaya, sorunlar dersi, işbirliği dersi, konuşma, izleme, somut ortamlarda çalışma (topluluğun değişik örgütlerinde) vb.

Bir çalışma şekli olarak, öğretmenlere, sınıf içinde çiftlerle ve gruplarla çalışmayı örgütlemeleri önerilebilir.

DEĞERLENDİRME

Yurttaşlık eğitimi dersinde öğrencilerin değerlendirilmesi daimi olmalıdır. Bu değerlendirmenin çok yönlü amaçları vardır. Böylece bu değerlendirme sayesinde:

- Öğrencinin ilerlemesiyle ilgili bilgiler sağlanır;

- Öğrenciler elde ettikleri bilgilerini kazanımlarla kıyaslamaya yetenekleşirler. Bu şekilde öğrenci öğrendiklerini de kendi değerlendirebilecektir;
- Gelecek çalışmalar için öğrencilerde motivasyon (isteklendirme) sağlanır;
- Hedeflerin gerçekleşmesi de sağlanır.

Değerlendirme çeşitleri

Tüm derslerde değişik değerlendirme çeşitleri mevcuttur. Yurttaşlık eğitimi dersinde ise birkaç çeşit değerlendirme şekli uygulanabilir. Bunların hepsinin belirli amaçları vardır.

Değerlendirme, derslerden başlayarak, pratik etkinliklerle resmi testler sayesinde değerlendirilmelerle daimi olmalıdır. Sınıfta, ders esnasında şu değerlendirmeler yapılabilir:

- Dersin değişik bölümlerindeki sıradan değerlendirme;
- Ev ödevlerin değerlendirilmesi;
- Bireysel ya da grup halinde gerçekleştirilen projelerin değerlendirilmesi;
- Öğretmen tarafından hazırlanan testler sayesinde değerlendirme.

Öğrencinin değerlendirilmesine dair kriterler, öğrencinin kazanımlar derecesinin değerlendirilmesine ait Yönetim Yönlendirilmesinde kesin bir şekilde belirlenmiştir.

DERSLER ARASI İLİŞKİ

Dördüncü sınıftaki Yurttaşlık Eğitimi ders programı öğrencinin değişik ilgi alanlarına değinir, dolayısıyla hemen tüm diğer derslerle bir bağlantı içerindedir, örneğin: Ana diliyle, İnsan ve doğayla, Yabancı dillerle, Tarihle, Beden eğitimiyle, Resim dersiyle.

Sağlık ve temizlik, bizim yaşam çevremiz, özgürlükler, haklar, çocukların görev ve sorumlulukları tabii ki okul dergi ve gazetelerinde genişçe ele alınan konulardır. Bu konular özellikle okulun duvar gazetesinde ve dergisinde ile diğer yazılı ve elektronik medya araçlarında yayımlanır.

- **İnsan ve doğa:** burada benzer program içerikleri ele alınır: insanoğlu olarak insan, doğal ve toplumsal ortam, bitki ve hayvan dünyasının gelişmesi; yaşam şartları ; topluluk içindeki değişimler vb.
- **Tarih: Hak ve sorumluluklar** kategorisini daha iyi anlayabilmek için, özgürlük, hak ve sorumluluklara tarihi açıdan da yaklaşım yapılmalıdır. Bunun dışında insan haklarına ait onaylanan uluslararası beyannameleri etkileyen süreçleri ve tarihi şartları da incelemek gerek. Bu olgu yurttaşlık eğitiminin tarih ile bağlantısını etkiler.
- **Beden eğitimi:** Beden eğitiminin tamamen tüm içeriği dolaysız bir şekilde öğrencilerin sağlığıyla bağlantılıdır, dolayısıyla bu içerik “sağlık” alt kategorisindeki program içerikleriyle bağlantılıdır.
- **Resim dersi:** Öğrencilerin sağlık ve temizlik açısından bilgilendirilmesi için resim, poster, albümler ve diğer görsel efektlerin hazırlanması. Bu olgu ise Yurttaşlık eğitimi ve Resim dersi arasında daimi bir bağlantı için olanak sağlar.

SANATLAR

- MÜZİK E T M
- RESİM- E T M

MÜZİK EĞİTİMİ

(Toplam 18 ders saati)

GİRİŞ

Müzik insanlığının hem sürekli gereksimini hem de kültürel gelişiminin bir unsurudur. O, insanlığı kimliği ile doğrudan ve yapıcı temas kurarak ses dünyasını şekillendirir.

Müziğin insanlığının yaşamındaki rolü ve etkisinden yola çıkarak, müzik eğitiminin ağırlığı (önemi) daha ortaya çıkar. Müzik eğitiminin sağladığı olanaklar:

- Müzik temsilleri ve medyalar çerçevesinde müzik programlarını etkin ve seçmeli olarak dinlemeyi öğretmek
- Koro-enstrümantal grupları ve diğer müzik etkinliklerine katılımlarını körüklemek
- Yapısal müzik unsurunun bulunduğu yada müziğe dayalı mesleklere ilgi uyandırarak ileri müzik eğitimini sağlamak.

UZAK HEDEFLER

Dersin hedefi:

- Neşe-olumlu duygular temin etmek ve değişik müziksel etkinliklere karşı ilgi uyandırmak
- Milli ve dünya müziğine karşı olumlu tutum oluşturmak
- Müzikal seviyelerini sürekli yükseltme ve geliştirme
- Müzik programları seçmek ve sağlıklı ses ortamı oluşturmak için eğitmek
- Değerlendirme ve eleştirel düşünme için ölçütler geliştirmek

GENEL VE ÖZEL HEDEFLER

Öğrenciler:

- Bireysel ve beraberce müzik yapıyorlar
  - Enstrüman eşliğinde ve onun dışında halk ve türk sanat şarkılarının taklitle (kulak yoluyla) ve grafik sembolleriyle söylüyorlar
  - Grafik sembolleri ve taklitle göre (halk ve ORF) ritm ve melodik aletleriyle müziği icra ediyorlar
  - Kademeyle, müzik notalarının yazılı işaretlerini tanıyorlar (ritm ve melodi için) ve aynıları enstrümantal bölümlerin ve şarkıların icra edilmesinde kasten kullanıyorlar
  - Vokal kültürünü geliştiriyorlar (vücut durumu, nefes alma, artikülasyon, güzel ve tam anlamlı şarkı söyleme, dinamik ve hızdaki dereceler).
- Etkin, analitik ve yaşantılı müzik dinleme yeteneği geliştirirler
  - Dinlenen müzik eserlerde yorumlama formasyonları, müzik çalgıları ve anlatım karakterini fark eder ve gözlerler
  - Yorumlama ve dinlemekle müzik türleri ve çeşitliliğini (cins) ayırt ederler
  - Şarkı söylemekte ve diğer müzik faaliyetlerinde (dinamik, kuvvet renkliliğini, hız derecelerini, melodi, ezgi hareketliliğini ve müzikli ses niteliklerini) ayırt ederler
- Yaratıcı anlatımı geliştirirler
  - Bireysel ilgilerine göre hareket, dans, mecazi ve sözlü anlatım yoluyla, müzik tasvirleri ve yaşantılarının ifadelerine teşvik olurlar
  - Bireysel seslilik hayallere dayanarak melodik ve ritmik yaratıcı ifade için teşvik olurlar

MÜZİK KETKİNLİKLERİ			
Y O R U M L A M A	<ul style="list-style-type: none"> ▪ müzik notasyonunun tanıtmıyla ve grafik sembollerin kullanımıyla taklitle (kulak yoluyla) ritim hitabetlerini tek ve iki sesli sanatsal halk şarkılarını ostinato (strekli bir konuya döntüş) ile söylerler ▪ Müzik işaret ve sembolleriyle kısa ezgileri ORF, çocuk şarkıları ve diğer müzik aletleriyle icra ederler ▪ Halk şarkısını geliştirirler. ▪ Müzik notalı yazılış ve sembolleri kullanarak estetik biçimiyle şarkı söylemek ve 	<p>ENFORMATİV KONU İÇERİKLER</p> <p><i>Çevremizde Müzik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aile içinde ve okulda müzik • Sımf Konserti • Müzik okulunda öğrenciler neler öğrenir • Müsamere ve konserlerde müzik (Opera, Bale müziği, Film’de müzik, vb.) <p>BENİMLERİSİ MÜZİK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halk çalgılarını z • Halk şarkıları ve oyunlarını z (karma ölçütlerin yaşantısını 3/8 ve 5/8) <p>MÜZİK NOTALARLA YAZILIR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portedeki notalar seslerin alt (derin) ve yüksekliğini tayin eder. (Do, Mi, Sol ve LA sesleri tanıyoruz) 	<p>SANATSAL KAYNAK ÖRNEKLERİ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okul türküsü - S.Yıldırım, B.Akkuş 2. Mevsimler - Sefai Acaip 3. Boş fiç - Mehmet Hulusi Öktem 4. Ay Dede - Hakkı Sunat 5. Kış - Hasan Toraganlı 6. Yeniyl - Ekrem Zeki Un 7. İstiklal Marşı - O.Z.Üngör 8. Dağduman olanın - Türkü (Sivas) 9. Çocuk ve uyku - Refik Saydam 10. Müzik Sevgisi - Sali Aydoğan 11. Trafik Marşı - Metin Tufan 12. Vay Sürmeli - Anonim 13. Bulut olsam - S. Aydoğan 15. Anneme - Nejat İhan Leblebicioğlu 16. 23 Nisan - Sayip Egüz 17. Müzik yapalım - Ercan Baş 18. Bilmem şu feleyin - Türkü 19. Gel oyuna oyuna - Sadettin Ünal 20. Ben çaya indim - Türkü (Erzurum)

	çalgı larla yorumlamada temel tekniğini dile getirirler	<ul style="list-style-type: none"> • Kı sa ve uzun süreli sesleri notalarla işaret ediyoruz (çeyrek, sekizlik ve yarı m notalarla) • Sesleri sı rayla söylerken gamları (diziği) elde ediyoruz (Do-major ve la-minör gamı - dizisi) 	
D I N L E M E	<ul style="list-style-type: none"> • programlı ve programı olmayan (absolüt) çeşitli ezgileri dikkatli dinlerler • müzik yaş antı ları n yaptı ğı izleri ifade ederler • ortamları ndaki kültürler olayları takip ederler <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dans ediyorlar ▪ Dinlenen eserlerde müzik aletlerini tanı yor ve fark ediyorlar • İki bölümlü ş arkı biçimlerin yaş antı ları nı (hissediyorlar) yaş ı yorlar 	<p>MÜZİ KLE HAYAL DÜNYASINA</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Film ve bale müziği ▪ Müzikle dans ediyoruz ▪ Müziğin yaratı lması hakkı nı konuşuyor ve bilgi edniyoruz <p>MÜZİ K Dİ N L İ YOR VE MÜZİ K ÇALGILARINI TANIYOR VE FARK EDİ YORUZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ksilofon, metalofon - blokflüt, flüt - ziller, üçgen - saz, neyi, kaval - kanun, def, kontrabas, piano, 	<p>Schuman: Karneval çocukluk sahnesi siklinden bölüm</p> <p>Cajkovski: ”Cevizkı ran” Balesi</p> <p>Cengiz Tanç: Yaz Döngü balesinden fragman</p> <p>K.Sen Sans: Hayvanlar karnevalinden bölüm</p> <p>REICH Vokal ansamblo için Tehellim II-ci bölüm</p> <p>Ilhan Baran Mavi Anadolu (piano İçin)</p> <p>Necati Gedikli – üçlü (keman, violonsel, piano).</p> <p>İ stemihan Tavioloğlu Tema ve varyasyonlar (piano için)</p> <p>Emil TABAKOV Kontrabas için motif</p> <p>Turgut Aldemir Karamsara (karma koro için)</p> <p>Ali Darmar Konstantinople den İ stanbula (iki piano için)</p> <p>Turgay Erdener – Gitar konçertosu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Ritardando, accelerando, çabuk yavaş tempoyu fark ediyorlar 	<p>klarinet</p> <p>MÜZİĞİN BİÇİMİ VAR - şarkı, kanon, vals, menuet</p> <p>MÜZİĞİN TEMPOSU VAR - yavaş ve çabuk hızda müzik</p>	<p>Johan Sebastian Bach Badienerie, Menuet, Handel Su müziği Luigi Boccherini Menuet. Michel Neumen The Piano Mozart: Do Majorde varyasyonla Sonat Chopin: Vals Çajkovski: Çiçekler valsi Bethoven: Elizaya Rimski-Korsakov: Istanbul böceğinin uçuşu Hasan Ferid Alnar Saz semaisi, kanun konçertosu (kanun ve yaylı çalgılar için) Albinoni-Adagio</p>
Y A R A T I C I L I K	<ul style="list-style-type: none"> Sesleri seçiyor ve kullanıyorlar (ifade için ses veya enstrümanlar) Yeni müzik bütünlüklerini yaratıyorlar 	<p>MÜZİKLE, OLAYLARI ANLATIYOR VE YAŞANTILARI İFADE EDİYORUZ</p> <ul style="list-style-type: none"> Sesimizle veya enstrümanlarla ifade ediyor, olayları anlatıyor, bireysel karakterleri taklit ediyoruz vb. Ritim, yeni ezgileri yaratıyor ve yorumluyoruz, müzik çalgılarının bölümlere ve şarkılarını eşlik yapıyoruz 	
Öğrenciler, devinim, mecazi ve edebi ifadelerle tüm müzik faaliyetlerinde kendi yaşantılarını ifade ederler.			

ÖĞRETİMYÖNTEMVE TEKNİKLERİ

İlköğretim dördüncü sınıfındaki müzik eğitimi önceki sınıftan müzik dersinin devamını ve derinleşmesini oluşturmaktadır ve önceki sınıflarda öğrenilen (1, 2 ve 3) bazı müzik komponentlerinin derinleşmesi, çeşitli müziksel olayların yaşantı çapında olmalıdır. Dördüncü sınıfta grafik sembollerin kullanışı devam ederken diğer yandan kademeli ve bilerek tamamen müzik notasyonu (DO, MI, SOL, LA) ses yüksekliklerini tanımlar. Bunun gerçekleşmesi yeni müzik görünüşü yaşantı prensiplere saygı göstermekle, kademeli kasten tanımlara ilgilidir. Bu sınıfta konsept olarak müzik gamının yaşantı sıdakatılmaktadır, Do-major ve la-minör ve böylelikle müzik seslerin gamlara sıralanmasıyla ve gamdaki seslerin aldıkları yerleri gözler ve tonal cinsleri fark ederler (major – minör).

İyi bir planlama ile, müzik faaliyetinde öğrencilere sunulan program içerikleri (yorumlama, dinleme ve yaratma) onların genel gelişmesiyle ve özellikle müzik ile uyumlu olmalıdır,

Müzik dersi esastaki derslerle kombine olarak öğrenim sürecindeki çok çeşitliliği benisemekle gerçekleşmelidir. Öğretmen, müzik eğitimi süresince başarıyı garanti edecek çalışma metoduyla şekillerini benimseyecektir.

Müzik dersi etkinlikleri (yorumlama, dinleme, ve yaratma) aralarında ayrılamayan sıkı bağlantıyla ortaya çıkmakla beraber bu ders birimlerin şekillendirilmesinde en azından iki faaliyetin kombine olması arz edilir. Öğrencilerin bireysel yeteneğine göre bu karma faaliyetler onların aktif etkin olmalarına olanak sağlar.

Program içerikleri şu noktalara dayanmaktadır:

1. Yorumlama ve dinleme için seçmeli kaynaklar
2. Müzik eğitimi seviyesini yükseltmeye yardımcı bulunan müzik kanunları ve kavramları tanımları
3. Ulusal ve dünya yorumlarına karşı olumlu ve estetik durumun ve müziksel kültürü ortamına ait tanımlar

YORUMLAMA

Öğrencilere temel müzik etkinliklerinden biri olan yorumlama müzik aletleriyle icra etmek ve şarkı söyleme yoluyla gerçekleşmesi şu esaslara dayanır:

- Şarkılar ve halk oyunları yorumlanması, ritm hitabetleri

- Çocuk sanat şarkı ları n yorumu
- Melodik ve ritmik olayları n yaş antı ları (ölçütler, ton niteliği, major ve minör tonalitelerin kı yaslanması)

Kulak yoluyla (taklit) şarkı söylemenin düzenlenmesi öğrencilerin bireyselliğine saygı da bulunmak ve kademeli sembollerle ve grafik notasyon elementlerin kullanı şından esas müzik grafik notasyonuna geçilir. Öğretmen, öğrencilerin ses düzeyine özen göstermelidir ve sürekli olarak doğru ve güzel şarkı söylemesini hedeflemelidir. Şarkı söyleme sı rası nda gerekli nefes alma doğru telaffuz ve anlamlı ifade etme, dinamik renkliğin birleşmesi ve hislerin dile getirilmesi gibi doğru kurallar saygı lanmalı dır. Bu sı nı fta dikkatı çeken biçime karşı hisleri öğrencilere teşvik etmekle şarkı söylemede ve dinlenecek olan eserlerdeki büyük bütünlüklerin anlamlı farkı na varmaktır (iki bölümlü veya üç bölümlü). Müzik enstrümanları nı n özellikle de ritm çalgı ları n kullanı lması nda şarkı eşliğinde yada hareket ve dans etmektен, ayrıca müzik yaratıcı lık ifadesinde öğrenciler tekrar yorumlama veya yeni müzik bütünlüklerin yaratı lması ndan yararlanı rlar.

DİNLEME

Dördüncü sı nı flarda müzik dinleme bu sı nı nı n gayesini, hedeflerini göz önünde bulundurmakla ve eserin müzikli telafuzunun ebediyetleştirilmesiyle gerçekleşmelidir.

Dinlemenin öğretim yöntemi, ilgiyi bir araya toplama işlevliğinde ve dinleme esnası nda yaratıcı ifade etme olanakları nda eserin kafi süresini göz önünde bulundurarak dikkatlice gerçekleşmelidir. Dinlemeler kı sa ve sı kça olmalı dır. Bir eserin tekrarlanarak dinletilmesi öğrencilere, müzik alanı nda yeni araç ve müzik elementlerin farkı na varı p ayı rt etmelerini sağlamaktadır. Müzik dinleme esnası nda fark edilen yorumlama, araç ve oluş umları , eserin anlatı m karakteri, değişik ses renkleri ve ritm, melodi, armoni (major ve minör gibi tonalitede olan sesleri ayı rt etmekle) gibi müzik elementleri konusunda ı srar edilmelidir. Öğretmen, dinlemek için, eğitim programı yla önerilen örneklerden eserlerin seçimini yapmaktadır. Bu yönde (yorumlama ve yaratıcı lık) gibi konusal içerik ile diğer faaliyetlere bağlantılı olmalı dır. Dinlemeden önce ve sonrası ndaki motive edici hazı rlı klar etkin ve dikkatli bir dinlemeği sağlamaktadır.

YARATICILIK

Bu sı nı flardaki yaratıcı etkinlikler genelde yaratıcı oyunlar sayesinde gerçekleşir. Hareket ve dans etme, öğrencilerin müzik yaş antı ları nı dile getirdikleri esas etkinliklerini oluşturup aynı zamanda, mecazi ve sözlü

teşvik edilmektedir. Bunlar, dinlenilen müzikten etkilere dayanır. Önemli olan, müzik ifadesinin formu (biçimi) müzik sohbetleri (müzikli soru ve cevapları ses veya müzik aletleriyle gerçekleştirenler) çeşitli melodi-ritm emprovizeleri ve yeni müzik bütünlüklerin yaratılmasıdır. Bu müzik etkinlikleri için öğretmen, öğrencilerin serbest olmalarını, onlara yakından yardımcı bulunmasını sağlar, onların yaratıcılarını yazıya geçirip (çizer) korur, ölçütleri sağlarken kendi ve başkalarının yaratıcılarını kritik eleştiride bulunmalarını teşvik eder.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen, profesyonel, didaktik ve psikolojik istemler esasınca müzik eğitiminde elde edilenlerin değerlendirmesini yapar. Değerlendirme, etkin dinleme ve vokal-enstrumantal müzik icra ile yaratıcı çalışmada öğrencilerin bireysel müzik gelişmesinde elde edilenlerin değerlendirilmesiyle grup çerçevesinde yapılmaktadır. Öğretmen müzik yeteneğini, yorumlama becerilerini, öğretici bilgilerini ve öğrencilerin ilgisini takip ederek kaydeder ve değerlendirmesini yapar. Dinlenen eserlerde müzik anlamının deneyimi ve takdimi yeniden tanıtmayı değerlendirilmektedir. Vokal ve enstrumantal yorumlama belirlenen şarkılar sayısını eşitleştirilmesi ve enstrumantal içerik (yaşanan yorumlama) esasınca değerlendirilmektedir. Öğretmen yaratıcılığa ilgisi olan öğrenciyi takip ederek teşvik etmeli ve sürekli bir şekilde onun ilerlemesini izleyerek değerlendirme yapmalıdır. Öğretmen, değerlendirme süresince öne sürülen gaye esasınca ve elde edilen sonuçlara ait standartları göz önünde bulundurmaktadır.

Özellikle değerlendirmeler:

Dinlenen eserlerin tekrar tanıtmayı

- Enstrumantal icra edilmesi ve şarkı söyleme
- Ritmik ve melodik dikteleri
- Yazı ve sözlü cevaplar
- Tanıtmayı

Diğer değerlendirme araçları :

- Test (anket)
- Kendi kendini değerlendirme

Öngörülen hedeflere bağlı olarak öğretmen değerlendirme sırasında düzeye göre standartların ve müzikte elde edilen sonuçları buldurmalıdır.

RESİM İŞEĞİTİMİ

(Toplam 18 ders saati)

GİRİŞ

Resim sanatı günlük hayatımızı ayrılmaz bir bölümü şeklini almış bulunmaktadır.

Toplumsal bir varlık olan insanın ister toplumsal ister de birey olarak gelişmesindeki tüm evrelerde resim eğitimi (ve güzel sanatlar) maddi ve manevi kültür ve etrafını kuşatan dünyayı algılamasını bir parçası haline almış bulunmaktadır. Daha başka sözlerle, sanatın önemli bir dalı olarak resim sanatı, insanın hayatı ve yaşama tarzını tüm evrelerinde belirgin bir yer almaktadır.

Kendine has olan özel içeriği, çalışma metot ve yöntemleri, sağladığı karşılıklı etkileşim ve bireyler arasında sağladığı karşılıklı bağlantıları sayesinde kendin özgü bir dersi ve eğitim birimini oluşturan Resim Eğitimi dersi, öğrencilerin verdiği emek ve kaydettikleri başarılarını karşılığını verilmesi ve değerlendirmesi açısından da diğer ders birimlerine göre hatırı sayılır değişiklikler içerir.

Bu yaştaki öğrencilerde algılama, hayal etme, yaratıcılık kavramını keşfedilmesi ve kendisini saran dünya ile iletişim ve irtibat kurması sayesinde, hayatının devamında her zaman karşılaşılabilecek okuma, yazma – kaydetme, matematik ve cebir problemlerinin çözümü ve diğer tür çalışmalar ve faaliyetlerin gerçekleşmesine de olumlu yansıtacak ve katkı edecektir. Bilirkişi ve uzmanlar bu tür faaliyetleri birey zekasını çok yönlü gelişmesinin evresi ve dilimleri olarak kabul edip varsaymaktalar.

Tüm bunlar gözönünde bulundurularak Resim Eğitimi dersinin verilmesi sırasında en yeni yöntem ve metodların uygulanması vasıtasıyla öğrencilerin sanat konusunda bilgi daracığını geliştirmesi sağlanmaktadır. Aslında, bir yerden sonra bu, Resim Sanatı alanında öğrencilere aktarılmak istenen bilgi ve verilerin temel amacını da oluşturmaktadır.

Sanat alanındaki yeni çığır ve standartların uygulanmasıyla bu yaş seviyesindeki çocuklarda Resim Sanatı alanında başarılarının elde edileceğine umar gözüyle bakılmaktadır.

UZAK HEDEFLER

- Öğrencilerin duyu ve duyum alma kabiliyet ve etkinliklerinin gelişmesi yetisi ile zekânın görsel ile uzaysal planda afektif ve içgüdüsel ve entelektüel gelişimi arasında dolaylı ve karşılıklı bağının kurulması .

HEDEFLER

- Algılama
- Yaratıcılık
- İletişim
- Psikolojik fonksiyonlarının gelişmesi
- Öğrencilerin duygusal-yaratıcılık gelişiminin izlenmesi

Sıra No'su	GENEL	ÖZEL
1.	GÖZLEM	GÖRME, İŞİTME, DOKUNMA, HİSSETME – Duyu algıları
2.	YAŞANTI	DUYGULARIN ZİHNSEL AÇIDAN KAVRANMASI – Afektif algılar
3.	ANLAMA	SOYUTLAMANIN OLUŞMASI – Entelektüel algılama
4.	YARATICILIK	ÇOCUKLARA HASSİMDİLİ İLE İFADE – Kreasyon ve yaratıcılık
5.	BECERİ	RASYONEL HAREKETLER – zaman ve uzayda
6.	İSTİKRARLIK	MALZEME VE ALETLERİN KULLANILMASI – Tasarruf

PROGRAMI ÇERİ Ğİ

SIRA No'su	KATEGORİ	ALT KATEGORİ	DERS SAYISI
I	ALGILAMA	I – 1. – Çİ ZGİ	2
		I – 2. – RENK	2
		I – 3. – Kİ TLE – HACİ M- UZAY	4
		I – 4. – KOMPOZİ SYON	1
		TOPLAM:	9
II	YARATICILIK	II – 1. - Çİ ZGİ	6
		II – 2. – RENK.....	6
		II – 3. - ŞEKİ LLENDİ RME.....	6
		II – 4. – KOMBİ NASYON.....	4
		TOPLAM:	22
III	ANALİ Z	III – 1. – İ LETİ Çİ M.....	3
		III – 2. – SERGİ LER.....	3
		TOPLAM:	6

KATEGORİ – ALGILAMA

Bu yaştaki öğrenci vizüel realizmi yakalama çağı nda bulunmaktadı r. Etrafı nı kuşatan dünyanı n pasif bir izleyicisi olmaktan kendini kurtaran öğrenci doğanı n kendisine sağladı ğı duyular vası tası yla etrafı nda olup bitenler hakkı nda sağlıklı ve entelektüel fikir edinme seviyesine ulaş mı ř olmalı dı r. Özellikle estetik değerlere ve güzeli ayı rd edebilmesi için öğrenci öyle bir konuma varmalı dı r ki, etrafı nı kuşatan gerçekleri daha güçlü, dinamik ve daha zengin bir içerikte algı layabilmelidir.

Bu sayede bir bütünde önemli olan çizgiler ve onların rolü ve görevi, çizginin vurgulama özelliği, ornament-süs Şekilleri, halk sanatı ve el işlerinde çizginin görevi hakkı nda tatmin edici bilgilere sahip olmalı dı r.

Diğer yandan ana renkleri kolaylı kla fark edebilen öğrencinin, ikincil (sekonder) renkler ve nötür renkleri de rahatlı kla ayı rt edebilmelidir. Halk giysilerinde, eşya ve cisimlerde renklerin kullanı lması ve Osmanlı dönemiden kalma kültür ve sanat eserlerinde hakim olan süs, rozet, kabartma ve çini süsleme sanatı nda kullanı lan esas renk ve teknikler hakkı nda bilgi sahibi olmalı .

Renklerin oyunu hakkı nda bilgi sahibi olan öğrenci hacim – volumen, zaman ve mekanı rahatlı kla ayı rt edip ifade edecek seviyeye ulaş mı ř tı r.

Eserlerde maddenin – kütlenin miktarı, kitle ve uzay arasındaki ilişkileri, eserlerde uygulanan dereceye göre plastik özellikleri (heykel, statü, derin ve alçak rölyef, kabartma vb.), uzay ve kitle arasındaki benzerlik ve farklılıklar hakkında bilgi sahibi olup onları ayırt edecek seviyeye gelmiş olmalıdır

Mimarinin yapıcı elemanlarını artık öğrenmiş olan öğrenci, gözleme vasıtasıyla kompozisyonda gizemli olan sırtı farkedebilecek dereceye ulaşmalıdır. Kompozisyonu incelerken onu anlama ve güzeli ayırt edebilme özelliğini de edinmiş olmalıdır.

SIRA No'su	ALT KATEGORİ	KAZANIMLAR
I – 1.	ÇİZGİ	Etrafını saran cisimlerin esas çizgilerini ayırt edebilen öğrenci onları sayabilir. Çizginin esas özellikleri hakkında bilgisi vardır. Halk sanat eserlerinde, ornament, desen vb. çizgileri saptayabilir. Her tür çizgiler arasında olan farkları belirtebilir (yumuşak, sert, mekanik çizgi vb.). Vizüel realizm ifadesini gerçekleştirmek safhasında bulunmaktadır.
I – 2.	RENK	Öğrenci, esas renk, ikincil (sekondar) renk ve nötr renkleri ayırt edebilir. Halk eserlerinde (kilim, halk giysileri, desen ve rozet işlemleri vb.) renklerin kullanılmasıyla baş vurulan metot ve yöntemler hakkında bilgisi vardır. Vizüel realizm safhasında bulunduğu için renklerin kullanılmasıyla baş vurulan yöntemleri, bir renkten diğer bir renke ahenkli ve uyumlu geçişi ve uygulanan aşama aşama veya yumuşak geçişi farkedebilir. Sanat eserleri ve kompozisyonlarda renklerin dengesi ve ritmini rahatlıkla ayırt edebilir.
I – 3.	KİTLE – HACİM - UZAY	Öğrenci uzayda kitle ve hacmin neyi ifade ettiğini bilir. Belli bir madde miktarının toplamını kitle, belli bir cismin tuttuğu yerin hacim olduğunu bilen öğrenci kitlenin uzaydaki yeri ve kitlede uzay ilişkileri hakkında bilgi sahibidir. Belli bir eserde güzelliği nelerin oluşturduğunu, onun oluşturulmasında kullanılan plastiklik derecesini (tam plastik – heykel, statü, derin

		veya alçak rölyef) izah edebilir. Hacim ve uzay arasındaki ilişkilerde benzerlik ve farklılıkları saptayabilir. Mimaride baş vurulan yapıcı unsurları ayırt edebilir.
I – 4.	KOMPOZİSYON	Kompozisyonun ne olduğunu bilen öğrenci, onları ayırt edip adlarını sayabilir. Kompozisyonun sıralı mı artı k çözmüş sayılı r. Bir kompozisyonun göze hoş gelmesinde baş vurulan resim elemanlarını sıralanışını ayırt eder (dekoratif kompozisyon unsurları). Kolajın renkli alanlarının uyumlu bir bütünü oluşturduğunu öğrenmiş bulunmaktadı r.

KATEGORİ – YARATICILIK

Öğrencilerin yaşamsal deneyimleri ve duyguları bir hayli zenginleşmiş sayılır. Çalışma, kendileri için huzur veren ve dinlendiren bir terapi aracı şeklini almış bulunmaktadı r.

Bu yaştaki öğrenci, realizm ifadelerinin ortaya çıktığı bir evrede bulunur. Değişik bakış açılarından gözlenen durum ve gelişmeler, aralarında değişik ilişkileri ihtiva eden değişik şekillerde öğrenci tarafı ndan gösterilir.

Yaptığı çizimlerde ve resimlerde öğrencinin mantıksal ve analitik düşüncesi sonucu öğrencinin bakış açısında gerçek dünya ile bir serzeniş içinde olan gerçekçilik (realizm) eğilimleri gözlenir. Bu yüzden öğrenciye araştırma yapması ve yaratıcılığını ifade edebilmesi için gereken miktarda özgürlüğün sağlanması gerekir.

SIRA No'su	ALT KATEGORİ	KAZANIMLAR
II – 1.	ÇİZGİ	Çizgiden bağımsız ve yaratıcı bir şekilde yararlanılan öğrenci kaba taslakta önemli çizgileri ayırt edebilir. Yumuşak, sert ve teknik çizgilerin ne zaman ve ne durumlarda kullandığını bilir. İhtiva ettiği özelliklerine göre çizginin kullanılması bilir. Sağlam olan çizgisi tüm motiflerle beraber bir güvenliği de ifade eder. Yaptığı eserlerinde çizgilerden kaynaklanan derinlik belirgindir. Halk giysileri veya diğer cisim ve eşyalardan belli bir ornament, desen çizme kabiliyetine sahiptir. Kompozisyonu dekoratif – süs elemanlarıyla tamamlayacak

		seviyeye erişmiştir. Hareketlerinde beceriklik ve ustalık sezilir. Çizgi sayesinde gerçekçiliğin açığa vurulması evresinde bulunur.
II – 2.	RENK	Esas, sekonder ve nötr renkleri kullanmakta beceriklik gösterir. Artık renklerle oynayabilecek seviyeye ulaşmıştır. Renkten renke geçişleri uyumlu ve belirsizdir. Halk giysileri ve diğer eşya ve cisimlerden renklerin aktarılması nda başarılı bir performans sergiler. Gerçekçiliğini ifade etme safhası nda bulunduğu için resimde kendi tarzını oluşturma evresindedir. Kompozisyonda kullandığı renklerde denge ve ritme önem verir. Elemanları kombine etmede beceriklik sergiler. Açık ve kapalı tonların kullanılması nda gerçekçilikten yana bir tavır açıkça görülür. Motifde ‘hava’ yaratabilecek seviyededir. Araçların doğru kullanılmasıyla malzemenin kullanılması nda tutumludur.
II – 3.	ŞEKİ LLEN- DİRME	Öğrenci yüzeyde ve uzayda başarılı bir biçimde şekillendirme yapabilecek kabiliyete sahiptir. Uzayda verilen cisimlerin belli bir mekanda uyumlu bir şekilde sıralanmasını artık yapabilmektedir. Bölümlerden meydana gelen bir bütünü oluşturabiliyor. Şekil vermekte beceri ve yetenekleri bir hayli artmış bulunmaktadır. Değişik maddeler kullanarak oluşturduğu modellerde denge oranlarını iyi oturtmaktadır. Uzaydaki hacmin şekillendirilmesinde başarılıdır ve benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilir. Yüzeydeki denge ve ritmi ‘kavrayabilecek’ seviyeye erişmiştir. Modellerde çizgi, renk ve şekil vasıtasıyla derinliği ifade edebilecek seviyeye erişmiştir. Değişik renk ve malzemelerden kolaylıkla kolaj yapabilmektedir. Dizayn – maske, sahne ve realizasyon için idesel çözümler üretebilecek kapasitededir. Afişin ifade aracı olarak renkin öneminin bilincindedir. Afiş oluşturmada stilizasyon ve diğer elemanlara başvurmaktadır. TV spot, mesaj ve reklam hakkında bilgisi vardır. Tüm malzeme ve aletlerle çalışabilmektedir. Düzenlidir ve israftan kaçınmaktadır.

		Çalışması nda sabit bir çizgiyi izler ve teknik açıdan tatmin edicidir. Gerçekçilik tarzını uygulama safhasında bulunmaktadı r.
II – 4.	KOMBİ NA- SYON	Kendi yaratıcılığı na dayanan öğrenci birkaç tür teknik ve malzemelerin kombine edilmesini başarıyla uygulamaktadır. Yanlış yapabileceğine rağmen kendisine yaratıcılık özgürlüğünün tanı nması özel önem arz etmektedir.

KATEGORİ – ANALİZ

Kendi çalışmalarını yanısıra arkadaşlarını yaptığı eserler hakkında öğrenci fikirlerini ortaya sürecektir. Değişik sanat eserlerinde farkedip tamadığı mesajları özetleyip betimleyecek duruma gelmiştir.

Kullanılan resim elemanlarını zenginliği hakkında kendi görüşünü ortaya sürebilir (resim dili – çizgi, renk, yüzey, hacim) ayrıca resim belirteçlerini – regülatörleri sıralayabilir (koloritet, simetri, uzay, hareket, kompozisyon, ritm ve ifade).

SIRA No'su	ALT KATEGORİ	KAZANIMLAR
III-1.	İLETİŞİM	Öğrenci artık kendi arkadaşlarını yaptığı çalışmalar ve görüp izlediği sanat eserlerinin analizini yapabilecek seviyededir. Eserlerde çizginin esnekliğini farkedebilecek düzeydedir. Çizimin tarzını okuyabilir. Eserin bütünü ve bölümleri hakkında fikir beyan edebilir. İzlenimlerin önemli bir bölümünü betimleyecek seviyededir. İletişim araçlarında başvurulan sanat ifadelerini ayrırt edebilir (spot, reklam, TV mesaj, video, fotoğraf, afiş vb.). Diğer işaret, rozet ve sembolleri tanı r.
III-2.	SERGİLER	Yaptığı çalışmalarını okulda sergilenmesi ihtiyaç ve alışkanlığına öğrenci sahip olmuştur. Aynı zamanda açılan sergileri ve kültür sanat olaylarını izleme gereksinimini de hissetmektedir. İzlediği bu olaylardan sonra, öğrenci, orada edindiği izlenimlerini ifade etme yeteneğine artık sahiptir.

RESİM TEKNİKLERİ VE MALZEMELER

TEKNİK	KULLANILAN MALZEME
ÇİZİM	KALEM, PENE /TUŞ, FLOMASTER
RESİM YAPMAK	AKVAREL, GVAŞ TEMPERA, KOLAJ
YÜZEY ŞEKLİLENMESİ /PLAKA/ VE UZAYDA MODEL	PLASTELİN, BALÇIK, KÂĞIT, KARTON, ARTIK MADDELER, MEYVELER V.B.
KOMBİNASYON	DEĞİŞİK MALZEMELER

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

- Konular planlaştırılırken ders plan ve programı göz önünde bulundurulmalı ,
- Ders sürecinde öğretmen eğitimin hedefleri ve beklenen sonuçları saptar,
- Öğrencilerin psiko fizik yetenekleri nazare alınır,
- Pedagoji iletişimin kurulmasında öğretmen bir partnördür,
- Dersin güzelliğine inebilmek için öğrencilerle beraber analiz yapar,
- Bu motivasyonun öğrencilerde nasıl yankı oluşturduğunu izler,
- Öğrencilerin resim sanatı araçlarıyla bu güzelliğe kavuşmalarını n iradelerinin ne seviyede olduğunu izler,

DERSLER ARASI İLİŞKİ

- Türkçe,
- Matematik,
- Müzik eğitimi,
- Beden eğitimi ve karşılıklı ilişki ve iletişimi içeren diğer dersler.
  - Çocuk haklarını saygınlığı ve esirgenmesi,
  - Ulusal ve din esasınca hoşgörü,
  - Cinsiyet eşitliği ilkesine saygınlığının gösterilmesi,
  - Spor kültürü,
  - Aile eğitimi ve sağlıklı bir yaşam.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin değerlendirilmesi belli zaman aralıklarında, pozitif, uygun gerekçe içerecek şekilde sürekli yapılmalıdır. Sadece bu şekilde kendimizin – neler bildiğimiz ve neler yapabildiğimiz hakkında gelişmemizi sağlar. Bu olgu ise öğrencide özgüvenin sağlanması yani sıraya kendisine ve diğerlerine karşı sağlıklı ilişkilerin kurulup oturtulması açısından önem arz eder. Öğrencilerin çalışmalarını notlar sayesinde değerlendirilmesiyle eğitim sürecinin ve onun ilgili materyel ve fonksiyonel görevlerinin de ne derece yerine getirildiğinin değerlendirilmesi de yapılmaktadır aynı zamanda.

Bu olgudan hareket ederek şu hususlara özel önem verilmelidir:

- Resim elemanları, düzenleyicileri (regülatörler) ve ifadeleriyle resim değerlerinin ne şekilde yaratıldığı **izlenmeli**,
- **Güzel olanı öğrencinin ne şekilde fark ettiği**,
- **Öğrencinin güzeli nasıl yaşadığı, ve**
- **Öğrencinin güzeli nasıl yarattığı, yakından takip edilmeli.**

A) Duyguların ve yaşam tecrübelerinin ne denli zengin olduğunu öğretmen yakından izlemektedir,

B) Motifin (dürtünün) algılamayı ne denli etkilediğini takip etmeli,

C) Başvurulan resim araçlarıyla eserde ifadelerin ne denli gerçekçi yansıttığını yakından izler.

Ayrıca ş u yönlere de özen gösterilmelidir:

- Şeklin ifadesine
- Renk ifadesine
- Kompozisyona

TEKNOLOJ

- EL

EL İŞİ

(yıllık toplam: 18 ders saati)

GİRİŞ

Dördüncü sınıf teknoloji dersi önceden kazanılmıő bilgilerin devamı ve bu seviye için öngörölmüő gerekli bilgi ve becerilerin (trafik, tarım ürünleri, inşaat malzemeleri teknolojisi, teknolojik araçlar, malzemelerle model geliştirme ve sür teknolojisi) benimsenmesi niteliğindedir. El işi dersi öğrencilerin yaratıcılık ve iletişim yeteneklerinin geliőtirmelerinin yanı sıra, her yönlü geliştirmelerine katkı da bulunacaktır.

Bu derste el işi ve diğer derslerde çalışmaları nın oluşması ve gelişmesine yardımcı olacaktır. El işi, kendi kültürel değerlerimize sahip çıkmamız için bir araç niteliğindedir.

UZAK HEDEFLER

El işi dersinin uzak hedefleri:

- El işine karşı olumlu tutum geliştirip El İőini önemini kavrayabilme
- Çevre ile tanışıp öğrendiklerini günlük hayatta kullanabilme
- Grupta davranış kurallarını dikkate alarak diğer etkinliklerde öğrencilerin katılımlı veya bağımsız görev üstlenmelerini teşvik edebilme

GENEL HEDEFLER

Tutum ve değerler açısından

- Dersin sağladığı öncülük ve sorumlulukları geliştirebilme

- Bireysel davranışları nı (işbirliğine hazır, başkalarına karşı açık, hoşgörülü, saygılı, istekli, eleştirici, girişimci vb. olma) geliştirebilme

Anlama açısı ndan

- İşaat malzemelerinin kullanılması nın önemini anlayabilme
- Meyvelerin gıdasal önemini anlayabilme
- Süt ve süt ürünlerinin gıdasal önemini anlayabilme

Anlatma açısı ndan

- Elektrikli ev aletlerinin kullanımı nı anlatabilme
- Sür, yoğurt, peynir ve tereyağı nın teknolojik işlemlerini anlatabilme

Uygulama açısı ndan

- Elektrikli ev aletlerini kullanabilme
- Yayaların trafikte uymaları gereken kurallara uyabilme

Farkı nda olma açısı ndan

- Çeşitli ev aletlerinin farkı nda olabilme
- Kumaş dikme çeşitlerini fark edebilme

Gösterme açısı ndan

- Yemek hazırlama sürecini gösterebilme
- Yoğurt, peynir ve tereyağı nın elde edilmesini gösterebilme

Modelleme açısı ndan

- Ağaç yapı mamullerinden cisim modeli yapabilme
- Dikiş ve örgü modelleri yapabilme

Karar verme becerisi açısı ndan

- Kendine güvenip el becerilerine güvenini geliştirebilme

DERS İÇERİ Ğİ

Kategori	Alt kategori	Ders saati	Oranı
1. Trafik	1.1 Yayıları n trafikte davranı Ő kuralları	3	%16,7
2. Tarım ürünleri	2.1 Tarım ürünleri teknolojiŝi	4	%22,2
3. İnşaat malzemeleri teknolojiŝi	3.1 İnŝaatta ağaç kullanımı 3.2 Taş, kum ve çakıl	4	%22,2
4. Teknolojik gereçler	4.1 Ev aletlerinin kullanımı	1	%5,6
5. Malzemelerle model geliştirme	5.1 Dikiş, örgü ve nakı ŝ malzemeleriyle model geliştirme	4	%22,2
6. Süt işleme teknolojiŝi	6.1 Süt 6.2 Yoğurt 6.3 Peynir 6.4 Tereyağı	2	%11,1

Kategori	Alt kategori	Ders içeriği	Kazanımlar	Dersler arası ilişki
1. Trafik	1.1 Yayları n trafikte davranış kuralları	1.1.1 Yaya kuralları . 1.2.2 Otobüste davranış kuralları . 1.3.3 trafik işaretleri çeşitleri: buyurma işaretleri, tehlike işaretleri, bildirme işaretleri ve ışıklı işaretler.	<i>Öğrenci:</i> Yay trafiği kuralları nı açıklar ve uygular. Otubüste davranış kuralları nı söyler ve uygular. Temel buyurma, tehlike, bildirme ve ışıklı işaretlerin adları nı söyle ve sı nı flandı rır	Türkçe, Matematik
2. Tarım ürünleri	2.1 Tarım ürünleri teknolojisi	2.1.1 Meyve konservelerinin hazı rlanması	Meyve ve sebze çeşitlerinin simleri söyler ve konserve yapı m şekillerini açıklar. Meyve ve sebzelerin besleyici önemini anlar.	Türkçe, İ nsan ve Doğa
3. İ nşaat malzemeleri teknolojisi	3.1 İ nşaatta ağaç kullanımı	3.1.1 İ nşaat malzemesi olarak ağaç 3.1.2 Ağacı n inşaatta çeşitli kullanımları	İ nşaatta kullanı lan ağaç çeşitlerinin isimlerini söyler. Ağacı n inşaatta farklı uygulamaları nı belirler.	Türkçe, Güzel sanatlar
	3.2 Taş, kum ve çakıl	3.2.1 İ nşaatta taş, kum ve çakıl nı kullanımı	Taş, kum ve çakıl nı inşaatta kullanı mı nı belirler.	
4. Teknolojik gereçler	4.1 Ev aletlerinin kullanımı	4.1.1 Ev aletleri ve kullanımı : elektrikli fi rını, elektrikli soba, sağ fönü, televizyon, telefon.	Başlı ca ev aletlerinin kullanı m şekillerini açıklar. Ev aletleri kullanı m kuralları nı uygular Çeşitli ev aletlerini tanı r.	Türkçe Matematik

5. Malzemelerle model geliştirme	5.1 Dikiş, örgü ve nakış malzemeleriyle model geliştirme	5.1.1 Kumaş dikme şekilleri: elle düz ve zikzak dikiş. 5.1.2 Düğme dikme ve ilik açma 5.1.3 Tek iğli örgü 5.1.4 Nakış çeşitleri	Dikiş türlerini bilir ve günlük yaşamda uygular. Düğme dikebilir ve ilik açabilir. Tek veya iki iğle örgü yapabilir. Nakış yapabilir. Dikiş, nakış veya örgü modelleri geliştirir.	Türkçe Matematik Güzel sanatlar
6. Süt işleme teknolojisi	6.1 Süt	6.1.1 Süt üretimi ve derlenmesi 6.1.2 Sütün teknolojik işlemleri	Sütün elde edilme şeklini açıklar. Sütün teknolojik işleme biçimini açıklar.	Türkçe İnsan ve Doğa.
	6.2 Yoğurt	6.2.1 Yoğurdun ev ve sanayi üretimi biçimi	Yoğurdun elde edilme şeklini gösterir. Yoğurt uyutur ve uyutma sürecini açıklar	
	6.3 Peynir	6.3.1 Peynir çeşitleri, peynirin ev ve sanayi üretimi biçimi	Peynir çeşitlerini tanı r.	
	6.4 Tereyağı	6.4.1 tereyağını n ev ve sanayi üretimi biçimi	Tereyağı üretim sürecini açıklar ve gösterir.	

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme aşağıdaki şekilde yapılmalıdır:

1. Program içeriği gerçekleştirilmesi süresince öğrenci katılımlı mı,
2. Bireysel çalışma
3. Grup çalışmalarına öğrencinin katkısı

DERS KİTAP VE ARAÇLARININ KULLANIMINA YÖNELİK KAÇIKLAMALAR

Önerilen Ders Kitapları

1. Kağıt, karton, tarım ürünlerini işleme; tehlikeleri tanıma ve çevre kirliliğinden korunma el kitapları
2. **Erich Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 2”, Veritas –Verlag, Linz, Austria, 2001.
3. **Schoiswohl · Jeide · Neuwirth**: “Spas beim Forschen und Entdecken 3”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2002.
4. **Schoiswohl · Jeide · Vogl**: “Spas beim Forschen und Entdecken 4”, Veritas-Verlag, Linz, Austria, 2003.

Gerekli Diğer Araç ve Önkoşullar

1. Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim
2. Araç ve gereçlerle donatılmış çalışma odası

Asgari Koşullar

Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim

YÖNTEM GENEL TALİMATLARI

1. Konu veya içeriğin anlatılmasında problem çözme yaklaşımı
2. Gösteri, bireysel ve grup çalışmasına vurgu yapma
3. Bireysel çalışma, bilgi ve birikim alışverişinin teşvik edilmesi
Etkileşimli çalışma

BİREYSEL ÇALIŞMAYA YÖNLENDİRME

1. Grup Çalışması ve Bireysel Çalışma

BEDEN E T M

BEDEN VE SPOR E T M

BEDEN VE SPOR EĞİTİMİ

(haftalık ders sayısı 2, yıllık toplam 36 ders saati)

GİRİŞ

Yaygın eğitimin yapıldığı ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerine ait beden ve spor eğitimi dersinin plan ve programına göre, öğrencilerin bu plan ve programla ödevleri öğrenip iyi bir başarı sağlamaları konusunda yetenekleşmeleri öngörülmektedir. Buna göre teorik ve pratik açılarından bu bilgilere sahip olan öğrenciler, program içeriklerindeki bilgi, yetenek ve hareket alışkanlıklarını da başarıyla yapmış olacaklardır. Yaygın eğitimdeki dördüncü sınıf öğrencileri didaktik-metodik istemlerine göre, hareket alışkanlıklarını zenginleştirilmesi yanı sıra, beden ve spor eğitiminin rolü ve değeri konusunda çağdaş bir bilinçle sahip olmalı ve bu dersin onların sağlıklı olmaları açısından ne kadar önemli bir değere sahip olduğunu da bilmelidir.

HEDEFLER

Kısa süreli bir şekilde olmakla birlikte ve ders planına dayalı olarak program içeriğiyle şunlar elde edilmelidir:

- Hareket ve fonksiyonel yeteneklerin geliştirilmesi ile korunması .
- Doğal ve spor hareketlerine ait bilgi ve yeteneklerin kazanılması ile korunması .
- Dersin teorik özelliklerinin bilinmesi.
- Beden ve spor eğitimi esnasında mutluluğun yaşanması .

PROGRAMIN ESAS GÖSTERGELERİ

KATEGORİLER	ALT KATEGORİLER	DERS SAYISI	%
ESAS OYUNLAR	Güç, hız ve dayanıklılığın geliştirilmesi için	7	18,9
ATLETİZİM	Koşu, atlayış ve atış	7	18,9
KOLLEKTİF SPORLAR	Basketbol, el topu, futbol ve voleybol	14	37,5
SPOR VE RİTMİK JİMNASTİK	— Yerde alıştırmalar (antrenman), atlayışlar, jimnastik araçlar, halk oyunları (dansları).	5	13,5
BİREYSEL SPORLAR	Karate – kendini savunma	4	11,2

PROGRAM İ ÇERİ Ğİ

ALT KATEGORİLER	DERS İ ÇERİ KLERİ	KAZANIMLAR	DERSLER ARASI İ Lİ ŞKİ
Güç, hız ve dayanıklılığın geliştirilmesine ait esas oyunlar Yeteneklerin geliştirilmesi için	“Uçak”, balıkçı lar balık avlıyor, değneksiz kaldı , kaç, kurtuldum, ben avcı yım. Saldırı yor ve savunuyoruz, avlara ve yaralı tilkiye, sahada ilginç oyunlar. Haberi (bilgiyi) arıyoruz, gizli (saklı) işaretlere göre yürüyoruz, gizleniyoruz.	Tüm fiziksel ve psişik güçlerin olduğu gibi öğrenci yeteneklerinin de geliştirilmesi, oyunların kuralları ile içeriğine göre yetenekleşerek yaşamı ve çevresini tanıması , kendi kimliklerini ve karakterlerini özgür, doğal ve çeşitliliklerle oluşturması .	Ana dili, matematik, müzik ve resim dersi.
Koşu Atlayış Atış (salmak)	Değişik ödevlerle koşu, değişik durumlardan koşu (düz duruş otururken, eğik, eğik start, 60 m mesafeli hızlı koşu). — Yüksek atlayış, “barkush” tekniği, uzak atlayış, “vücut çember halinde”. — Güllerin yerinden ve hız alarak atış , medicinbalın atış .	Öğrenciler öğrenmeleri gereken hareketlerle ilgili bilgilenmeli ve onları belirlemelidirler, öğrenciler bunları alıştırmalar yaparak öğrenmeli, öğrenciler ayrıca öncelere kıyasen daha iyi sonuçlar elde etmelidirler.	“ “
Küçük basketbol Küçük el topu	Esas duruşlar: paralel, diyagonal, koşu halinde hareketlerin değiştirilmesi ve toplaya da topsuz durabilmek, pas verme-topu kabul etme, bir potada oynamak 1:1, 2:2, 3:3.	Esas teknik unsurların öğrenilmesi ve değişik spor yarışlarında oyun kurallarını nın uygulanması konusunda öğrencilerin yetenekleştirilmesi.	Ana dili, müzik ve matematik.

Küçük futbol: Küçük Voleybol	— El topunun esas kuralları nı uygulayarak oynamak-paslar, Kabul etmeler, atı ş lar ve üç hadı m. Alanda yönlenmeyi geliştirecek esas oyunlar- çalı m atmak, pas vermek, kabul etmek ve atı ş lar, 1:1 ve 3:3. oyunu. — Hı zlı davranmak ve sahadaki yönlenmeyi geliştirecek esas oyunlar - tekniğe ait esas unsurlar, pas vermek, Kabul etmek, atlayı ş ve atı ş , 2:2 ve 3:3. oyunu.		
Yerde (döşemede) alı ş tı rmalar Atlayı ş lar Jimmastik aracı Halk oyunları (dansları)	— uçarak atlayı ş , eller üzerinde dikey duruş. Ayaklar yandan ve ayaklar toplanmı ş halde atçı ğı n atlanması . Ayaklar toplanmı ş halde ve vücut çember halde iken geriye dönüşler yaparak odun üzerinde yürüyüş. Toplumsal çevreye ait halk oyunları (okulun bulunduğu yerleş im yeri)	Öğrenciler unsurları n (elementlerin) uygulanması için teorik ve pratik açı sı ndan yetenekleşmelidir- PROGRAM İ ÇERİ Ğİ YLE kapsamı ş spor jimnastiği ders biriminden. Öğrenciler bu unsurları (elementleri) her an yapabilme durumunda olmalı dı r.	Ana dili, müzik ve resim dersi
Karate –kendini savunmak	— Bı çak ve tabancayla saldırı nı durumları nda savunma.	Bı çak ve tabancayla saldırı rma durumları nda kendini savunma tekniğinin öğrenilmesi.	

DEĞERLENDİRME

Öğrenciler devamlı olarak değerlendirme şeklinde öğretmenler tarafından değerlendirilmelidir:

- fiziksel yeteneklerin değerlendirilmesi,
- teknik-taktik (spor) kazanımlarının değerlendirilmesi ve
- beden eğitimine ait öğrencilerin bilinçlenme etkinlikleri.

Doğru ve objektif bir değerlendirmeye varabilmek için öğretmen, öğrenci organizmasındaki dönüşümleri takip edecek metodolojiyi (yöntemi) bilmeli ki bu şekilde yukarıda belirtilen yeteneklerin gelişme seviyesini belirleyebilsin. Bunun için bizlere –PROGRAMIN ESAS GÖSTERGELERİ cetvelinde (tabelasında) belirtilen test açılımları yardımcı olur.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

YAYGIN EĞİTİM gören dördüncü sınıf öğrencileri için hazırlanan ders programı onların psikomotorik yeteneklerine ve tüm eğitim-öğretim sürecinin örgütlenmesine göre tasarlanmıştır. Ders sayısı ve program içeriği % 50 oranı için azaltılmıştır, öyle ki ders öğretmeni şunlara dikkat etmelidir:

- Okulun sunmuş olduğu şartlara göre program içeriklerini dikkatle hazırlaması, çağdaş mesleki literatür kullanmayı, öğrencileri tüm teknik içerikleri kavrayabilmeleri için öğrencileri yetenekleştirmek için kendisinin yetenekleşmesine önem vermesi.

Bir konudan daha doğrusu bir program içeriğinden diğer içeriğe geçiş yapılmıyken onların arasındaki mantıksal bağlantıyı göstermek.

Program içeriğine göre öngörülen teknik-taktik istemlerine ait ders araçlarının kullanılması.

Öğrencilerin gerçekleştirdikleri kazanımlarının değerlendirilmesinin çağdaş didaktik ve metodik istemlerine göre yapılması.

Tiraj: 100
Yayı na hazı rlayan:
SHTËPIA BOTUESE LIBRI SHKOLLOR – Prishtinë
Baskı: PRINTING PRESS - Prishtinë

Katalogimi në publikim – (CIP)
Biblioteka Kombëtare dhe Universitare e Kosovës

371.214(496.51)

Öğretim plan ve programı - yaygın Eğitim İlköğretim Dördüncü
Sınıfı Yönelik. – Prishtine : Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı. – 122
f. ; 24 cm.

ISBN 978-9951-16-016-2